

ДНІПРОВСЬКА МІСЬКА РАДА
VII СКЛИКАННЯ
РІШЕННЯ

25.09.2019

№ 103/48

Про затвердження Правил поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра

Керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.07.2006 за № 880/12754, рішення міської ради від 24.07.2019 № 409/47 «Про збереження дерев у місті Дніпрі», відповідно до листа департаменту парків та рекреації Дніпровської міської ради від 08.08.2019 вх. № 8/4763, з метою відновлення та збереження зелених насаджень м. Дніпра та забезпечення сприятливих екологічних умов для населення міська рада

ВИРИШИЛА:

1. Затвердити Правила поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра (додаються).
2. Затвердити рекомендований асортимент деревно-чагарниковых рослин для використання в озелененні м. Дніпра (додається).
3. Затвердити Перелік видів дерев і чагарників, пріоритетних для використання при озелененні в лісопаркових зонах на територіях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Дніпра (додається).
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на секретаря Дніпровської міської ради Санжару О. О., заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів, директора департаменту благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради Лисенка М. О. та голову постійної комісії міської ради з питань екології Головаху П. В.

Міський голова

Б. А. Філатов

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
25.09.2019 № 103/48

Правила
поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра

Загальні положення

Правила поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра (далі - Правила) розроблені в рамках українського законодавства щодо догляду за зеленими насадженнями.

Теоретичною основою для розробки Правил є Науково-методичні рекомендації щодо створення та догляду за зеленими (деревно-чагарниковими) насадженнями м. Дніпра, які розроблені Науково-дослідним інститутом біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара у 2018 році, як невід'ємна складова «Зеленої програми міста Дніпра», ініціатором якої виступила Громадська організація «Екорада», які враховують специфіку умов зростання деревно-чагарниковых насаджень у місті Дніпрі.

Правила розроблені для використання всіма суб'єктами, які здійснюють проектування, створення, утримання, догляд та експлуатацію зелених деревно-чагарниковых насаджень у межах територій, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Дніпра.

У системі заходів із догляду за деревно-чагарниковими насадженнями в умовах міста необхідно дотримуватись загальних принципів: пріоритетності збереження дерев, збереження крон, вибору аборигенних порід (поза межами декоративних презентаційних ділянок парків та скверів); пріоритетності збереження і поступового збільшення площ земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями.

Зміст

1. Оцінка умов зростання	с. 3
1.1. Оцінка умов зволоження (гідрорежиму субстрату) для парків і скверів та при реконструкції	с. 3
1.2. Оцінка теплового режиму та експозиції	с. 4
1.3. Оцінка ґрунтових умов	с. 5
1.4. Оцінка умов експлуатації ділянки	с. 6
 2. Підбір асортименту дерев і чагарників	 с. 7
2.1. Загальні вимоги до підбору асортименту дерев і чагарників	с. 7
2.2. Асортимент для парків і скверів	с. 8
2.3. Асортимент для лісопаркових зон	с. 8
2.4. Асортимент для озеленення вулиць і бульварів	с. 10
2.5. Асортимент для прибудинкових територій і внутрішньоквартальних скверів	с. 11
2.6. Асортимент для зелених зон лікарень і закладів освіти	с. 12
2.7. Асортимент для озеленення промислових зон	с. 13
 3. Правила проведення посадкових робіт	 с. 13
3.1. Підготовка місця для посадки	с. 13
3.2. Вимоги до посадкового матеріалу	с. 15
3.3. Терміни та умови проведення посадкових робіт	с. 17
3.4. Догляд за саджанцями після посадки	с. 19
 4. Правила догляду	 с. 21
4.1. Умови догляду за ґрунтом	с. 21
4.2. Формування та обрізка крон дерев і чагарників	с. 22
4.3. Обробка дупел та механічних ушкоджень	с. 26
4.4. Умови поливу	с. 28
4.5. Догляд за опадом	с. 28
4.6. Боротьба з інвазійними та бур'яновими видами	с. 29
4.7. Умови догляду за старими та особливо цінними деревами	с. 30
 5. Здійснення контролю у сфері поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра	 с. 31
 6. Відповіальність за порушення у сфері поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра	 с. 32

1. ОЦІНКА УМОВ ЗРОСТАННЯ

1.1. Оцінка умов зволоження (гідрорежиму субстрату) для парків, скверів та при реконструкції

1.1.1. Умови зволоження є одним з головних екологічних чинників, які визначають підбір порід дерев і чагарників для висадки на конкретних ділянках, режим подальшого догляду, стійкість дерев до несприятливих погодних умов, шкідників та хвороб, характер росту крони, тривалість життя рослин тощо.

1.1.2. Оцінка умов зволоження на конкретних ділянках проводиться обов'язково перед посадкою дерев або на етапі проектування реконструкції зелених насаджень для підбору найбільш відповідних порід та сортів дерев і чагарників, а на ділянках з існуючими зеленими насадженнями – для підбору найбільш оптимального режиму догляду (перш за все режиму поливу).

1.1.3. За режимом зволоження умови зростання деревно-чагарникових насаджень, які можуть змінюватись від сухих до вологих, необхідно оцінювати за такими показниками:

- характер спонтанної рослинності на ділянці (за її наявності);
- життєві показники наявних на ділянці дерев та чагарників із різними вимогами до режиму зволоження;
- заміри вологості ґрунту по профілю;
- топологічне розташування ділянки;
- належність ділянки до певного типу мезорельєфу (річкова заплава, піщана тераса (арена), солонцево-солончакова тераса, тальвег балки, схили балки, прилегла до водної поверхні);
- глибина залягання перших підземних водоносних горизонтів.

1.1.4. Оцінку умов зволоження ділянок необхідно проводити із залученням спеціалістів, які мають відповідну компетенцію і досвід у цій сфері.

1.1.5. Для визначення відношення видів та порід деревно-чагарникових рослин до режиму зволоження рекомендується користуватись рекомендованим асортиментом деревно-чагарникових рослин для використання в озелененні м. Дніпра.

1.1.6. Важливо: у разі некомpetентного оцінювання умов зволоження ділянки і подальшого вибору режиму догляду висаджені насадження матимуть низьку

Продовження додатка

стійкість до несприятливих погодних умов, впливу шкідників і хвороб, скорочений життєвий цикл.

1.2. Оцінка теплового режиму та експозиції

1.2.1. Оцінка теплового режиму проводиться обов'язково на етапі проектування при створенні та реконструкції зелених насаджень для правильного підбору рослин і визначення режиму догляду.

1.2.2. За тепловим режимом та експозицією ділянку необхідно оцінити за такими показниками:

- висота місцевості над рівнем моря;
- експозиція і крутизна поверхні (кут і напрям нахилу відносно сторін світу);
- характер мезорельефу;
- роза вітрів;
- віддаленість ділянок від джерел додаткового теплового випромінювання (промислові підприємства, теплотраси, штучні поверхні з великою теплоємністю, водойми-відстійники і водойми-охолоджувачі тощо).
- розташування всередині закритих дворів висотних будинків (п. 1.2.6).

1.2.3. Схили північної та північно-західної експозиції в умовах степової зони найбільш оптимальні для висадження більшості деревних порід, оскільки мають найбільший рівень зволоження і найбільш м'який температурний (відносно прохолодний з меншими коливаннями амплітуди) режим. Найбільш придатними вони є для холодолюбничих та вологолюбничих рослин, таких як види роду береза, смерека, бук європейський, горобина звичайна, черемха звичайна тощо.

1.2.4. Схили південної і особливо південно-східної експозиції отримують протягом року і протягом вегетаційного сезону найбільшу кількість тепла і тому малопридатні для висаджування холодолюбничих і вологолюбничих порід. Натомість такі ділянки придатні для вирощування тептолюбничих деревних порід (таких як айлант високий, види і породи родів сумах, каталіпса, тептолюбні форми ялівців, декоративні породи груш, яблунь, сливи тощо).

1.2.5. Слід враховувати, що на рівній місцевості (без затінення) більшу кількість тепла протягом вегетаційного сезону отримують вітрозахищені ділянки.

Продовження додатка

1.2.6. Ділянки, розташовані всередині закритих дворів висотних будинків, протягом року характеризуються більш прохолодним мікрокліматом (через осідання холодного повітря на «дні» «дворових колодязів»), але в період максимально спекотних літніх днів через ускладнений обмін повітря, в таких дворах можуть спостерігатись короткочасно критично високі температури, які можуть бути згубними для дерев і чагарників, чутливих до термічних опіків.

1.3. Оцінка ґрунтових умов

1.3.1. Ґрунтові умови є одним із трьох найважливіших екологічних чинників (нарівні з режимом зволоження (п. 1.1 Правил) і тепловим режимом (п. 1.2 Правил), які визначають успішність росту, стійкість і тривалість життя деревних насаджень у міському середовищі, тому їх правильна оцінка дозволяє підібрати найбільш оптимальні схеми посадок деревно-чагарникових рослин і застосувати найбільш відповідні та ефективні підходи щодо догляду за ґрунтами.

1.3.2. На етапі проектування нових зелених насаджень або реконструкції існуючих необхідно провести дослідження та здійснити оцінку якості ґрунтового покриву, а саме визначити тип ґрунту та його основні показники, які впливають на характер росту дерев і чагарників.

1.3.3. Комплексна оцінка ґрунтових умов має враховувати такі обов'язкові показники:

- гранулометричний (механічний) склад ґрунту;
- рівень і характер мінералізації (засолення);
- вологість ґрунту;
- показник pH;
- рівень аерації ґрунту;
- потужність ґрунтового шару;
- вміст гумусу;
- глибина залягання перших водоносних горизонтів.

1.3.4. Комплексну оцінку ґрунтових умов необхідно здійснювати по всій глибині вертикального розрізу ґрунту з відбором показань по різних горизонтах ґрунтового профілю.

Продовження додатка

1.3.5. Результати оцінки є підставою для найбільш оптимального підбору видів та порід дерев і чагарників для створення посадки.

1.3.6. Дослідження та оцінку ґрунтів можуть проводити лише профільні спеціалісти.

1.3.7. Для особливо цінних порід дерев та при створенні особливо цінних декоративних зон при ландшафтному озелененні публічного міського простору, незалежно від характеру ґрунтів на ділянці, рекомендується для посадкових ям використовувати штучні ґрутові суміші (п. 4.1 Правил).

1.3.8. При посадках (пересадках) поодиноких дерев або створенні насаджень з незначною кількістю саджанців (до 20 дерев) оцінку ґрутових досліджень проводити не обов'язково, але в таких випадках необхідно здійснити візуальну оцінку ґрунтів перед посадкою, звернувши увагу на механічний склад ґрунту (піщаний, супіщаний, суглинистий або глинистий), гумусованість (чим ближче колір ґрунту до чорного, тим більшим є вміст гумусу і, відповідно, тим родючішим буде ґрунт) та вологість ґрунту (мокрий, вологий, свіжий, свіжуватий, сухий, дуже сухий). Останній показник визначати слід у суху погоду, без опадів.

1.3.9. Якщо на ділянці, де створюються або поновлюються зелені насадження, ґрунти засмічені будівельним сміттям, необхідно замінити верхній шар ґрунту на глибину не менше 0,7 м, або принаймні застосувати спеціальну ґрутову суміш у посадкових ямах.

1.4. Оцінка умов експлуатації ділянки

1.4.1. Оцінка умов експлуатації ділянки здійснюється на етапі проектування створення або реконструкції зелених насаджень.

1.4.2. Оцінка умов експлуатації передбачає визначення і врахування поточного режиму експлуатації ділянки та подальші можливі зміни цього режиму.

1.4.3. Результати оцінки умов експлуатації ділянки в комплексі з оцінкою режиму зволоження, ґрутових умов, теплового режиму та експозиції (пп. 1.1–1.3 Правил) є основою для підбору асортименту, визначення способу та схеми посадки, вибору оптимального комплексу заходів щодо подальшого догляду за насадженнями протягом їхнього життя.

1.4.4. Умови експлуатації можуть суттєво впливати на умови зростання дерев і чагарників на ділянці (ґрутові умови, режим зволоження та тепловий режим).

Продовження додатка

1.4.5. При оцінці умов та плануванні насаджень необхідно дотримуватись вимог ДБН Б.2.2-5:2011, ДБН В.2.3-5:2018 з урахуванням таких чинників:

- наявність комунікацій (повітряні провідні мережі, підземні комунікації) та режим доступу до них;
- максимально допустима висота крон при досягненні деревами (кущами) дорослого віку;
- мінімально допустимі відстані від будівель та інших споруд;
- забезпечення належного огляду місцевості на перехрестях доріг, місцях установлення дорожніх та інших важливих інформаційних знаків, забезпечення огляду цінних архітектурних пам'яток;
- ймовірність потрапляння на ділянку забруднюючих речовин та їхні можливі концентрації;
- можливість забезпечення регулярного поливу насаджень;
- можливість забезпечення регулярного догляду за насадженнями після створення посадок.

1.4.6. Оцінка умов експлуатації ділянки виконується в комплексі з оцінкою режиму зволоження, ґрутових умов, теплового режиму та експозиції (пп. 1.1–1.3 Правил) і використовується в подальшому для підбору асортименту, визначені способу та схеми посадки, вибору оптимального комплексу заходів щодо подальшого догляду за насадженнями протягом їхнього життя.

2. ПІДБІР АСОРТИМЕНТУ ДЕРЕВІ ЧАГАРНИКІВ

2.1. Загальні вимоги до підбору асортименту дерев і чагарників

2.1.1. При формуванні або реконструкції зелених насаджень у місті необхідно підбирати асортимент видів і порід деревно-чагарникових рослин для конкретного випадку, виходячи з міркувань екологічної відповідності умовам зростання, фітомеліоративних та санітарних функцій насаджень, їхньої стійкості, тривалості існування, максимального розкриття естетичних властивостей та економічності.

2.1.2. До початку робіт із підбору асортименту на конкретних ділянках рекомендується заздалегідь провести обстеження ґрунтів, підземних вод (за умов близького розташування від поверхні, тобто 2,5 м і вище) та приземного шару

атмосфери щодо наявності та концентрації забруднюючих речовин. Надалі, виходячи зі стійкості конкретних деревних видів до забруднень, слід підбирати рослини для садіння.

2.1.3. Посадковий матеріал для створення зелених насаджень у містах має бути акліматизованим і повністю адаптованим до умов степової зони України, для чого він має бути вирощений у спеціалізованих підприємствах-розсадниках, розташованих на території степової зони України.

2.1.4. Використання в озелененні міста інвазійних видів дерев і чагарників заборонено.

2.1.5. Використання в озелененні міста посадкового матеріалу, вирощеного за межами України, можливе лише як виняток у разі створення особливо цінних демонстраційних або експериментальних ділянок після проходження ретельного фітосанітарного контролю, а також надання висновку експертів із питань адвентивної (чужорідної) флори щодо можливості завезення певних видів та форм дерев і чагарників на територію міста Дніпра.

2.1.6. При створенні зеленого ландшафтного простору міста рекомендується надавати перевагу аборигенним видам дерев, які притаманні природній флорі регіону, в тому числі і тим, які дотепер використовувалися в озелененні обмежено, але мають значний потенціал для ширшого впровадження в культуру в умовах урбаністичного середовища, а саме: дуб звичайний, липа серцелиста, клен польовий, ясен високий, в'яз, види глоду, груша лісова, осика, сосна звичайна, в'яз гладкий, з чагарників – бузина чорна, види бруслини, клен татарський та інші аборигенні види.

2.1.7. Для підбору рекомендується користуватись рекомендованим асортиментом деревно-чагарникових рослин для використання в озелененні м. Дніпра, в якому зібрано дані про 780 таксонів деревно-чагарникових рослин, придатних для використання в озелененні в умовах міста Дніпра.

2.2. Асортимент для парків і скверів

2.2.1. Парки і сквери структурно є ключовими, центральними осередками зеленого каркасу міста, зелені насадження яких мають бути багатофункціональними і найбільш різноманітними за асортиментом вирощуваних видів і сортів деревно-чагарникових рослин.

2.2.2. Підбір асортименту для парків має здійснюватися в рамках єдиного проекту функціонального зонування парку, індивідуально для кожної зони парку або композиційної ділянки.

2.2.3. При розробці проектів реконструкції, як і під час проектування нових паркових зон і скверів в умовах урбаністичного середовища і степового клімату,

слід дотримуватися головного принципу – не менше 70 % загальної площині парку (скверу) мають бути вкриті зеленими насадженнями із зімкненим у дорослому віці (після формування крон) деревостаном.

2.2.4. В скспозиційних ділянках парків рекомендується створювати групові композиції та островці дерев, які мають декоративну форму крони, не потребують спеціального формування крони (за умови правильно підготовленого в розсадниках посадкового матеріалу) і добре зарекомендували себе за останні десятиріччя в озелененні міст степової зони України, в тому числі м. Дніпра. Це можуть бути композиції хвойних рослин (сосна звичайна, сосна чорна, метасеквойя, види ялини та ялиці, тис ягідний, псевдотсуга), у чергуванні з композиціями листяних порід (платан кленолистий, липа широколиста, гібридні сорти лип, декоративні (у тому числі кольоворолисті) клени, види дуба).

2.2.5. У тіньових зімкнених насадженнях парків і скверів рекомендується надавати перевагу високорослим породам дерев із міцною кореневою системою, стійким до вітровалів, шкідників і хвороб. При конструюванні таких ділянок необхідно підбирати такий набір видів дерев і чагарників, який максимально відповідає поєднанню цих видів у природних екосистемах. Особливе значення при створенні таких площинних (масивних) насаджень має фахова оцінка умов зростання (п. 1 Правил) і моделювання майбутнього деревостану відповідно до комплексу умов за результатами оцінки. Наприклад, на балкових схилах південної та південно-східної експозиції оптимальним буде поєднання дерев і чагарників, що відповідають світлим дібровам південного типу, а саме: один з видів дуба (бажано дуб звичайний) як основна порода з домішкою липи серцелистої, в'яза малого, груші лісової, з чагарників це можуть бути чорноклен (клен татарський), бирючина, скумпія. На рівнинних і низовинних ділянках із родючими чорноземоподібними ґрунтами, а також у широких балках оптимальними будуть деревостани з використанням видів ясена, клена польового і клена гостролистого, дуба звичайного, в'яза шорсткого (гірського); з чагарників це можуть бути бузина чорна, черемха, види калини.

2.2.6. У площинних (масивних) насадженнях не допускається створення одновидових посадок (монокультур).

2.2.7. Підбір аналогічного асортименту для площинних (зімкнених) деревно-чагарникових насаджень у різних парках міста, крім максимальної відповідності деревостанів екологічним умовам зростання, має створювати єдиний образ міста. Натомість на експозиційних ділянках з окремими групами дерев і чагарників слід застосовувати індивідуальний підхід, який у поєднанні з авторськими архітектурно-планувальними рішеннями буде формувати індивідуальний, неповторний образ кожного міського парку.

2.3. Асортимент для лісопаркових зон

2.3.1. Лісопаркові зони виконують ряд глобальних для міських урбоекосистем функцій: ключовий захисний і фільтруючий екран (буферна зона), здатний поглинати основну масу речовин-забруднювачів повітря, які виділяються промисловими підприємствами та транспортом; потужний генератор чистого повітря, насыченого киснем; регулювання мезоклімату; водозахисна та протиерозійна функція; забезпечення повноцінної короткотривалої рекреації для кожного мешканця міста з можливістю перебування в екологічно чистому середовищі, наближенню до природного; збереження біорізноманіття і створення екологічних коридорів для живих організмів.

2.3.2. Підбір асортименту для лісопаркових зон визначається їхніми функціями, а тому має бути максимально узгодженим із природними умовами місцевості і спрямованим на збереження або відтворення типів деревно-чагарниковых насаджень, максимально наблизених до природних лісових екосистем.

2.3.3. У лісопаркових зонах заборонено використання в посадках не аборигенних (чужорідних) видів дерев, чагарників, таких як робінія несправжньоакацієва, айлант високий, ясен пенсильванський, клен американський тощо).

2.3.4. Перелік видів дерев і чагарників природної флори, пріоритетних для вирощування в лісопаркових зонах, наводиться в Переліку видів дерев і чагарників, пріоритетних для використання при озелененні в лісопаркових зонах на територіях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Дніпра.

2.3.5. При підборі асортименту дерев і чагарників у разі створення нових зелених насаджень у лісопаркових зонах необхідно обирати виключно види з Переліку видів дерев і чагарників, пріоритетних для використання при озелененні в лісопаркових зонах на територіях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Дніпра, з подальшим урахуванням умов зваження, ґрутових умов і теплового режиму ділянки.

2.3.6. Для створення насаджень у лісопаркових зонах допускається використання посадкового матеріалу, який утворився як самосів у парках та лісонасадженнях, а також вирощений у лісових шкілках лісогосподарських підприємств.

2.4. Асортимент для озеленення вулиць і бульварів

2.4.1. Асортимент дерев і чагарників для створення лінійних насаджень уздовж вулиць і бульварів визначається такими критеріями: підвищеною стійкістю до газопилових забруднень, стійкістю до обрізання крони, підвищеною

Продовження додатка

стійкістю до вітровалів і снігопадів, здатністю нормально розвиватися в умовах ґрунту зі штучним твердими покриттям, мати високі декоративні властивості.

2.4.2. Для забезпечення функції захисту від газопилових і шумових забруднень фасадів будівель види та породи дерев, які висаджують на вулицях і бульварах, повинні мати щільну крону з рясним листям.

2.4.3. Найбільш відповідними до комплексу вимог щодо вуличних насаджень в умовах міста Дніпра є: липа (європейська, маньчжурська, широколиста), клен (гостролистий), явір (цукристий, польовий), платан кленолистий, софора японська та інші породи з аналогічними властивостями.

2.4.4. На бульварах із пішохідними доріжками за достатньої ширини бульвару (від 25 метрів і більше) рекомендується формувати багатоярусну структуру насаджень із використанням смуги декоративних чагарників, ряду низькорослих і одного (декількох) рядів середньорослих або високорослих дерев.

2.4.5. На вулицях при створенні нових насаджень або під час реконструкції чи підсадки нових дерев не рекомендується використовувати високорослі дерева з високою парусністю стовбура і крон, а також із поверхневою кореневою системою, такі як види роду тополя (тополі чорна, дельтовидна та ін.), робінія псевдоакацієва, високорослі і швидкорослі види ясенів (такі як ясен високий, ясен білий).

2.4.6. Для створення вуличних насаджень не слід використовувати види дерев, які мають важкі плоди (такі як кінський каштан, чорний горіх), або їстівні та соковиті плоди (такі як шовковиця біла).

2.4.7. Для забезпечення максимального виконання функцій зеленими насадженнями на вулицях і бульварах важливо використовувати високоякісний посадковий матеріал і забезпечувати правильне формування крони в перше десятиліття після посадки (з урахуванням розташування комунікацій, стін будівель, відстані від проїзджої частини та інших особливостей місцевості).

2.5. Асортимент для прибудинкових територій і внутрішньоквартальних скверів

2.5.1. При озелененні прибудинкових територій необхідно надавати перевагу деревам, невибагливим в утриманні, зі стійкою до вітрових та снігових навантажень, але в той же час щільною кроною, здатною продукувати достатню кількість кисню протягом вегетаційного періоду і максимально сприяти пом'якшенню мікроклімату в середині дворового простору. Оптимальним вибором для таких умов можуть бути середньовисотні породи кленів, всі види лип, середньорослі види і породи ясена, деревовидні сорти глоду, види дуба і

багато інших видів дерев, які слід підбирати з урахуванням особливостей ґрунтових умов ділянки та режиму зволоження ділянки протягом року.

2.5.2. Спектр видів і форм деревно-чагарниковых рослин, які можливо використовувати при озелененні прибудинкових територій, дуже широкий, але через наявність фонових забруднень атмосфери по всій території міста не рекомендується використовувати плодово-ягідні культури через небезпеку потрапляння токсичних речовин із плодами до організму дітей.

2.5.3. Для озеленення громадських внутрішньоквартальних (дворових) і прибудинкових територій та скверів рекомендується використовувати підготовлені (штамбові) дерева, вирощені у спеціалізованих розсадниках.

2.6. Асортимент для зелених зон лікарень та закладів освіти

2.6.1. Зелені зони лікарень та закладів освіти виконують дуже важливу функцію забезпечення сприятливого мікрoserедовища і створення мінімального захисту від газопилового, шумового та візуального забруднення середовища для соціально вразливих цільових груп: дітей, молоді, педагогічного персоналу, пацієнтів та персоналу медичних закладів, але паралельно з цим такі насадження є важливою складовою єдиного зеленого каркасу міста і слугують додатковими осередками збереження і підтримки біорізноманіття в умовах урбаністичного середовища.

2.6.2. Функціональне призначення зелених зон лікарень та закладів освіти визначає особливі вимоги щодо асортименту видів і порід дерев та чагарників. Зелені насадження біля закладів освіти та лікарень мають бути максимально безпечними (стійкими до вітровалів та снігу, не містити в тканинах отруйних речовин, не бути збудниками алергічних реакцій, мати високі декоративні властивості і в той же час мати високі фітосанітарні показники (здатність поглинати пил, об'єм продукування кисню протягом вегетаційного сезону тощо), не містити колючок і не бути потенційним джерелом будь-яких інших загроз для людини).

2.6.3. Для забезпечення безпеки необхідно використовувати в насадженнях посадковий матеріал, підготовлений у спеціалізованих розсадниках, з добре розвиненими кореневими системами і надійним потужним штамбом, що в подальшому дозволить зменшити до мінімуму аварійність таких дерев.

2.6.4. У місцях руху людей (уздовж алей, стежок тощо) рекомендується створювати захисні смуги з низькорослих декоративних (штамбових) дерев або з декоративних чагарників.

2.6.5. Рекомендується створювати в межах окремих скверів як тіньові ділянки із зімкненими деревостанами, так і відкриті сонячні галявини.

2.6.6. Принципи підбору асортименту для тіньових ділянок і декоративних груп на галевинах загалом аналогічні принципам для парків і скверів (пп. 2.2.4 – 2.2.7 Правил), але з урахуванням п. 2.6.2 Правил.

2.7. Асортимент для озеленення промислових зон

2.7.1. Зелені насадження у промислових зонах мають відповідати специфічним вимогам, зокрема, бути максимально стійкими до забруднень та інших стресових чинників середовища, мати високу пилопоглинальну здатність, бути невибагливими до умов зростання, швидко рости, максимально довго тримати листову масу.

2.7.2. Для озеленення промислових зон на великих площах слід підбирати такі дерева і чагарники, які здатні розвиватися в несприятливих умовах без додаткового поливу та внесення добрив.

2.7.3. Якщо створення захисних зелених насаджень передбачається на відносно невеликих площах (біля невеликих та середніх за розмірами промислових об'єктів), можливо використовувати більш вибагливі до умов середовища породи дерев і чагарників із забезпеченням належних умов посадки та подальшого догляду (з використанням поливу, внесення добрив у ґрунт, формування крон дерев у ранньому віці тощо).

3. ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ПОСАДКОВИХ РОБІТ

3.1. Підготовка місць для посадки

3.1.1. Роботи з озеленення виконуються після укладання підземних мереж і зведення споруд, звільнення території від будівель, що підлягають зносу, закінчення вертикального планування ділянки будівництва та облаштування доріг і проїздів згідно з проектами.

3.1.2. При проектуванні озеленення та підготовки місць під посадку треба забезпечувати нормативні показники рівня озеленення різних структурних елементів у межах населеного пункту та відстань від будинків, споруд, а також об'єктів благоустрою до дерев і чагарників згідно з ДБН 360, параметри і вимоги до створення зелених насаджень згідно з ДБН В.2.3-5, ДСП № 173. Зелені насадження не повинні виступати на пішохідній доріжці. Гілки зелених насаджень, якщо вони ростуть над пішохідною доріжкою, мають бути не нижче ніж 2,5 м.

3.1.3. У разі посадки дерев у зонах дії канальних теплотрас треба враховувати чинник прогрівання ґрунту в обидві сторони від осі теплотраси на

відстань: інтенсивного прогрівання – 2 м, середнього – від 2 м до 6 м, слабкого – від 6 м до 10 м. Біля теплотрас не можна розміщувати: липу, клен, бузок, жимолость близче ніж на 2 м, глід, кизильник, дерен, модрину, березу – близче ніж на 3–4 м.

3.1.4. При створенні зелених насаджень слід дотримуватися мінімальних відстаней від будівель, споруд до дерев та чагарників, а саме:

- від зовнішніх стін будівель і споруд до стовбурів дерев – 5 м, до чагарників – 1,5 м. Біля будинків дитячих установ дерев з міркувань безпеки необхідно розміщувати не близче 10 м від вікон;
- від краю тротуарів і садових доріжок до стовбурів дерев – 0,7 м, до чагарників – 0,5 м;
- від підошви та внутрішніх граней підпірних стінок та від загорож, які вище 2 м, до стовбурів дерев відстань повинна бути 3 м, до чагарників – 1 м;
- від краю проїзджої частини вулиць, укріплених смугами країв доріг або бровок канав до стовбурів дерев – 2 м, до чагарників – 1 м;
- бажана відстань до ліній електропередач з напругою 1000 В повинна становити не близче 10 м до стовбура вежі, якщо напруга більше 1000 В – 15 м.

3.1.5. Мінімальні відстані для дерев і чагарників від підземних мереж:

- газопроводів та каналізації до стовбурів дерев – 1,5 м, для чагарників – не передбачено;
- тепlopроводів і трубопроводів теплових мереж при безканальній прокладці до стовбурів дерев – 2 м, до чагарників – 1 м;
- водопроводів, дренажів до стовбурів дерев – 2 м, для чагарників – не передбачено;
- силових кабелів і кабелів зв'язку до стовбурів дерев – 2 м, до чагарників – 0,7 м.

Наведені нормативи стосуються дерев із діаметром крони не більше 5 м і повинні бути відповідно збільшені для дерев із кроною більшого діаметра.

3.1.6. В умовах, коли озеленення проводиться на території новобудов, промислових майданчиків, сміттєзвалищ, а також при реконструкції вулиць, існуючі ґрунти не придатні для якісного озеленення і потребують повної заміни хоча б у межах посадкових ям та приямків. Для цього рекомендується використовувати таку суміш: 5 частин чорнозему + 2 частини гною + 2 частини великорозчинистого піску. Така ґрунтова суміш забезпечує добри показники водота повітропроникності ґрунту і достатній рівень родючості.

3.1.7. Залежно від очікуваних функцій зелених насаджень та відповідно до дендрологічного проекту дерева і чагарники слід висаджувати в раніше підготовлені ями, траншеї, котловани, що викопуються ямокопачами, ямобурами,

ковшовими екскаваторами або вручну. З метою забезпечення провітрювання ями і траншеї повинні бути вириті не менше ніж за 1–5 днів до посадки дерев. На міських вулицях їх можна копати безпосередньо перед висаджуванням дерев.

3.1.8. За високого розміщення ґрутових вод (вище 1,5 м) слід збільшувати глибину посадкових ям у середньому на 20 см, та засипати на цей простір шар суміші піску з дрібним гравієм для дренажу.

3.1.9. За відсутності родючого верхнього шару ґрунту (п. 3.1.6 Правил) посадкові місця засипають при посадці рослинною землею, яка завозиться на об'єкт раніше, до підвезення посадкового матеріалу. Якщо бракує рослинної ґрунтосуміші, то змішують існуючий ґрунт із ям (котлованів, траншей) з перепрілим торфом та піском із додаванням добрив.

3.1.10. Коли висаджують рослини з оголеною кореневою системою, у викопану посадкову яму насипають рослинну землю горбочком, який не перевищує 1/2 глибини ями. Потім на нього встановлюють рослину з розправленим корінням і виконують засипку ями невеликими порціями ґрунту.

3.1.11. Під час посадки дерев і чагарників із кореневою грудкою після точного їх розміщення в заплановане місце грудку засипають рослинною землею з пошаровим і послідовним її ущільненням, щоб уникнути просідання і нахилу рослини. При цьому стежать за тим, щоб не утворилися порожнини. Рослини з грудкою встановлюють у яму або траншею таким чином, щоб після просідання ґрунту забезпечувалося положення кореневої шийки на рівні поверхні землі. Грудка звільняється від упаковки після остаточного розміщення рослини. В окремих випадках обшивку грудки не знімають (якщо грудка складається з натуральних матеріалів типу джуту, мішковини).

3.2. Вимоги до посадкового матеріалу

3.2.1. Базовими джерелами отримання посадкового матеріалу деревних рослин для об'єктів ландшафтної архітектури є спеціалізовані розсадники, де вирощується та формується посадковий матеріал дерев та кущів спеціально для об'єктів ландшафтної архітектури (скверів, бульварів, вулиць і площ, магістралей, територій житлової забудови, парків і міських садів), акліматизованих для умов степової зони України.

3.2.2. Другорядними джерелами отримання посадкового матеріалу є:

- лісові розсадники деревних порід, в яких є спеціальні відділення для вирощування та формування дерев і кущів, придатних для озеленення територій санітарно-захисних зон, доріг, лісопарків, зон відпочинку і туризму тощо;

- об'єкти озеленення з насадженнями дерев і кущів, які підлягають реконструкції та проріджуванню шляхом пересаджування їх на інші об'єкти з

Продовження додатка

попередньою підготовкою рослин;

- міські землі з ділянками, що відводяться під забудову, які мають існуючі насадження, що підлягають ліквідації та які можна частково пересадити на об'єкти озеленення з попередньою підготовкою;

- лісові культури в приміській зоні, із якої обирають окремі дерева для підсадок у парках та лісопарках;

- лісонасадження в міських або приміських лісах, із яких із спеціально відведених ділянок (рідин, галявин) обирають окремі рослини для посадки при озелененні територій парків, лісопарків, житлової зони селищ тощо.

Добре розвинений, життєздатний самосів парків та лісопарків може бути використаний при створенні лісопарків, для озеленення внутрішніх територій житлових кварталів, територій санітарно-захисних зон.

3.2.3. За віком та розмірами посадковий матеріал можна розділити на три основні групи:

- сіянці (одно-, дворічні) та невеликі саджанці трирічного віку, що використовуються для створення деревних масивів лісового характеру;

- стандартні саджанці 5–12-річного віку висотою до 4–4,5 м – для посадки в парках та скверах, на вулицях, у декоративно-захисних смугах, створення насаджень житлових районів тощо;

- стандартні саджанці чагарників – 2 роки (черенкованих), 5 років (сіяних);

- великомірні дерева (великоміри) віком 15–20 років – для висадки на головних магістралах, центральних алеях елементів озеленення різного призначення, на приватне замовлення.

3.2.4. При озелененні територій скверів, бульварів, вулиць, магістралей, площ слід використовувати великомірний посадковий матеріал. Висота дерев повинна сягати 4,5–5 м. Для спеціальних насаджень доцільно використовувати вирощені чи дорощені контейнерні рослини.

3.2.5. При створенні груп та солітерів центральних парків як акцентів у композиції використовуються дерева зі шкілок тривалого вирощування (ШТВ) розсадників заввишки 4,5–5 м і кущі заввишки 0,6–1,0 м (для спеціальних насаджень). Доцільно використовувати вирощені чи дорощені контейнерні рослини або рослини, що були неодноразово пересаджені та викопані з ґрунту розсадників і попередньо підготовлені до пересадки.

3.2.6. При озелененні територій великих парків (при створенні масивів і куртин у таких умовах), шкіл, дошкільних закладів освіти, лікарень та інших громадських установ використовуються та вважаються стандартними сформовані саджанці дерев заввишки 2,5–3 м та кущів висотою 0,3–0,6 м (в

залежності від таксону рослин). Доцільним є використання саджанців, викопаних із грудкою, або контейнерних.

3.2.7. При створенні деревних масивів лісопарків, захисних насаджень, спеціальних щільних насаджень промислових зон, внутрішньоквартальних насаджень житлових зон доцільно використовувати 3–5-річні невеликі саджанці (як батоги, так і зі сформованою кроною) заввишки до 2,5–3 м для дерев і до 0,3 м – для кущів. Можливо використовувати як саджанці, викопані з грудкою, так і з оголеною кореневою системою за умови належного їх зберігання та транспортування.

3.2.8. 1–2-річні сіянці деревних рослин можуть бути використані лише при створенні позаміських лісових захисних та промислових насаджень та при рекультивації земель. Можливе використання саджанців з оголеною кореневою системою за умови належного їх зберігання та транспортування.

3.2.9. Дерева для висаджування при міському озелененні, перш за все на об'єкти ландшафтної архітектури, повинні мати компактну кореневу систему, симетричну крону з оптимальною кількістю добре розвинених, здорових скелетних гілок без наявності пошкоджень, із характером гілкування, що відповідає архітектоніці дерев цього виду.

3.3. Терміни та умови проведення посадкових робіт

3.3.1. Основними строками посадки деревних рослин для кліматичних умов північного степового регіону України вважаються:

- пізній зимовий та ранній весняний періоди, коли відтає ґрунт (для хвойних великомірів, особливо сосни, з мерзлим комом), зростає сума позитивних температур, активується діяльність фізіологічних процесів у рослин, розпочинається вегетація рослин;
- пізній осінній та ранній зимовий періоди, коли вегетація рослин закінчується, йде підготовка рослин до періоду спокою.

3.3.2. При створенні зелених насаджень необхідно ретельно дотримуватись вимог щодо термінів посадки, які є індивідуальними для різних видів та сортів дерев і чагарників.

3.3.3. Оптимальним періодом для весняних посадок в умовах міста Дніпра є термін з початку березня по квітень включно. У цей час рекомендується проводити посадки стандартних саджанців дерев і кущів на об'єктах ландшафтного озеленення, в садах та парках, на об'єктах житлової забудови. Весна та початок фенологічного літа (в наших умовах – це друга половина травня) – найбільш сприятливий час для посадки багатьох видів рослин, в тому числі хвойних, коли інтенсивність ростових процесів зростає. Посадки деревних рослин у цю пору року особливо сприятливі для теплолюбних видів, інтродуцен-

тів (екзотів), видів, що вимагають укриття взимку. Нестача вологи, сухість повітря в умовах степової зони можуть викликати порушення в організмі висаджених рослин та їх загибель. У цих умовах висаджені рослини потребують захисних заходів та інтенсивного догляду (полив, мульчування, притінення, обробка препаратами-імуномодуляторами та адаптерами, боротьба з проникненням у посадкові кола дернин злаків). З іншого боку, підвищена вологість ґрунту та повітря за низьких температур мало сприяють відновленню кореневих систем рослин, що є однією із причин тривалого хворобливого стану дерев і кущів.

3.3.4. У весняний період при дотриманні заходів захисту задовільно витримують пересадження на об'єкті такі рослини:

- з листопадних видів – види ясена, горобина звичайна, клен гостролистий, польовий, татарський, види бузку, спіреї, жимолости, смородина золотава та альпійська;
- з хвойних видів – ялина колюча, модрина сибірська, туя західна, ялівець звичайний.

3.3.5. У літній період посадкові роботи для деревно-чагарниковых рослин заборонені. За необхідності (при озелененні щойно завершених об'єктів будівництва, проведенні термінового або тимчасового ландшафтного благоустрою) допускається використання рослин у контейнерах.

3.3.6. При осінніх посадках для більшості листопадних дерев і чагарників необхідно заздалегідь підготувати посадковий матеріал, а саме: попередньо видалити листя у рослин ще в розсаднику шляхом використання ряду хімічних засобів у комплексі з мінеральними присадками (регулятори розвитку – «дефоліанти» з добавкою фосфатів, що прискорюють процес здерев'яніння пагонів та опадання листя). Безлисті рослини (протягом 7–12 днів після дефоліації) безпечно пересаджують на об'єкти озеленення. Також такі саджанці можливо закладати на склади поряд з об'єктом для зимового зберігання з метою більш оперативного проведення весняних посадкових робіт у наступному році (це доцільно проводити для озеленення великих об'єктів).

3.3.7. Такі деревні породи, як деякі види шовковиці, каталіпи, гледичії, горіх грецький, береза, айлант найвищий погано витримують осіннє викопування, тому їх краще викопувати навесні безпосередньо перед посадкою.

3.3.8. Такі види рослин, як липа дрібнолиста та великолиста, види берези, глід, тополя, яблуня, черемха, барбарис, ірга канадська та колосиста, карагана, кизильник, чубушник, троянди є більш чутливими до пересадки і можуть потребувати особливого захисту перед посадкою (з використанням регуляторів росту) та інтенсивного догляду в післяпосадковий період. Ще більш чутливими є види дуба (у тому числі дуб звичайний та червоний), ліщини, вільхи, оксамит амурський, види сосни, ялиці, модрини.

Продовження додатка

3.3.9. В осінній період посадки рослин слід проводити тоді, коли припиняються процеси росту та здерев'яніння пагонів, листопадні види рослин скидають листя, йде підготовка рослин до періоду спокою. Найсприятливіший час для проведення таких робіт – початок масового листопаду у рослин, який розпочинається з другої декади жовтня.

3.3.10. При посадках пізньої осені (від середини листопаду до першої декади грудня) є загроза того, що рослини з пошкодженою при викопуванні кореневою системою не встигають до настання стійких заморозків пустити нові корені. Протягом зими рослини перебувають у промерзлому на значну глибину ґрунті. При цьому в зимовий час через стовбури та гілки продовжується, хоч і незначне, випаровування вологи тканинами. У хвойних видів такий процес йде інтенсивніше, особливо за значного перепаду температур. У багатьох листопадних видів випаровування зимою йде через тканини однорічних пагонів, листові подушки, бруньки. Не бажано пересаджувати в цей період екзотичні рослини південного походження та вологолюбні види, особливо якщо вони не встигли завершити вегетацію та повне здерев'яніння пагонів.

3.3.11. Не рекомендується здійснювати осінні пересадки таких дерев, як гіркокаштан, клен-явір, оксамит амурський через те, що в зимовий час у них через випаровування висихають молоді пагони та бруньки, і частина рослин може загинути. Також при осінніх посадках пізньою осінню низьким є приживлення більшості хвойних порід.

3.3.12. При осінніх посадках деревно-чагарниковых рослин необхідно здійснити заходи з утеплення рослин, створення укриттів, обгортання стовбурів та крон утеплювачами. Особливо велику проблему становить захист місць щеплення деревних рослин. Краще всього їх захищати утеплювачами, що не дозволяють накопичуватися в собі воді, яка при коливаннях температур то розтає, то замерзає, що спричиняє пошкодження місць щеплення.

3.3.13. Повторна пересадка дерев (після висадки посадкового матеріалу на постійне місцезростання) в умовах міста Дніпра забороняється.

3.4. Догляд за саджанцями після посадки

3.4.1. Процес догляду за саджанцями починається в наступний після пересадки рік навесні, задовго до початку активної вегетації рослин.

3.4.2. У листяних порід, за винятком контейнерної пересадки, рекомендується зменшити об'єм крони шляхом формуючого обрізання на 10–30 %, щоб відновити баланс між надземною і підземною частинами рослини. Важливо: хвойні рослини та кінські каштани не підлягають обрізанню! У плодових культур після «прокидання» бруньок у перший рік видаляють всі квіткові пуп'янки.

3.4.3. Для відновлення коріння напрівесні кореневу грудку слід обробити стимуляторами коренеутворення, або ж внести їх по поверхні листя після розпускання листя. Це комплекси речовин, що прискорюють ріст коріння, переважно аналоги ауксинів («Гетероауксин», «Кореневін», «Clonex», «Корнерост», «Рибав», «Гербамін», «Біоплекс», «Радіфарм» (Valagro Radifarm), «Чаркор», «Циркон», а також гумінові препарати (гумат натрію та гумат амонію тверді, хрістекол, оксигумат рідкий, гідрогумат твердий, оксидат рідкий, нітрогуміновий препарат рідкий, гідрогумат магелланікум).

3.4.4. З першого року догляду необхідно вносити добрива. Першу порцію добрив у вигляді пігулок пролонгованої дії (наприклад, препарат «Апіон») вносять у ґрунт під час посадки, надалі підживлення виконують за спеціальними схемами залежно від таксонів дерев та використовуваних типів добрив. Рекомендується використовувати сучасні типи добрив, які випускають у вигляді пігулок, нерозчинних у воді (для запобігання вимиванню). Такі добрива розкладаються ґрунтовими бактеріями, ферментами коріння, і період активності яких протягом року збігається з періодом активного росту дерева. Термін дії пігулок – від дев'яти місяців до двох років із моменту внесення в ґрунт.

3.4.5. Якщо передбачається закриття пристовбурових кіл газоном, це не слід робити одразу після посадки. Суцільний газон краще «розстелити» під деревами через декілька років після посадки, оскільки в умовах степової зони дернина злаків здатна відбирати вологу у деревних рослин, значно затримуючи їх ріст.

3.4.6. У перше літо до середини серпня дерева рекомендується поливати в дощову погоду 2–3 рази на тиждень, у суху погоду – 3–5 разів. Найкращий спосіб поливу – точковий капілярний полив безпосередньо під коріння, який може дозувати подання води автоматично, коли спеціальні датчики будуть вказувати рівень вологості ґрунту нижче необхідного.

3.4.7. Зберегти воду від випаровування в пристовбуровому колі можливо за допомогою мульчувальних матеріалів (керамзит, торфо-піщана суміш, декоративна стружка), які також пригнічують ріст бур'янів. Не рекомендується використовувати для мульчування гравій, за винятком експозиційних клумб та рокаріїв з використанням декоративних теплолюбивих і посухостійких рослин-сукулентів.

3.4.8. Для поліпшення аерації (насичення повітрям) ґрунту необхідно проводити підпушенння пристовбурових кіл (за відсутності шару мульчі або під час її заміни). Підпушенння слід виконувати на глибину не більше 5–6 см, оскільки можна пошкодити кореневу систему. Для хвойних дерев підпушенння і перекопування пристовбурових кіл не допускається з метою збереження специфічних мікроорганізмів, необхідних для життя хвойних рослин.

4. ПРАВИЛА ДОГЛЯДУ

4.1. Умови догляду за ґрунтом

4.1.1. Для усунення негативного впливу ущільнення ґрунту та ефективного підживлення дерев рекомендується здійснювати дренування пристовбурових ям. Для цього навколо стовбура на відстані 60–80 см роблять 5–8 свердловин діаметром 7–12 см на глибину 50–80 см. Їх заповнюють компостом, перегноєм або деревною тирсою в суміші з торфом і мінеральними добривами. Дренування, яке сприяє активізації росту кореневої системи, перший раз необхідно здійснювати восени через 3–5 років після висаджування.

4.1.2. Рекомендується внесення (оновлення) родючого ґрунту. В окремих випадках (за умов надмірного виснаження ґрунту на ділянках, що визначаються як незадовільним станом росту дерев, так і за допомогою інструментальних методів оцінки родючості ґрунту в лабораторних умовах) необхідно здійснювати повну заміну поверхневого шару ґрунту на більш родючий. Рекомендується у верхній шар ґрунту вносити торф, торфо-піщані суміші, торфокомпост.

4.1.3. Вносити компости доцільно в періоди максимального росту поглинаючої зони коріння дерев. Перший період – весна та початок літа; другий період – осінь, з моменту появи осіннього забарвлення листя до їх повного опадання.

4.1.4. Приблизні норми внесення компостів під дерево на вулицях та магістралях:

- під молоді дерева – 1 кг/м²;
- під великі дерева в віці 20–30 років – 3 кг/м²; під дерева віком понад 30 років – 3–4 кг/м²; під кущі – 0,5–1 кг/м².

Після внесення компост прикопують у ґрунт на глибину до 10 см. Вносять компост один раз на 2–3 роки.

4.1.5. Оскільки в умовах степової зони майже не трапляються кислі ґрунти, для деревно-чагарниковых рослин-ацидофілів, які потребують підкисленого субстрату (гортензії, ялини, берези тощо), можливе місцеве підкислення ґрунту шляхом внесення у пристовбурове коло верхового торфу, перепрілого хвойного опаду та підстилки, подрібненої хвойної кори, жмиху насіння соняшнику, свіжого перегною (рідко).

4.1.6. На ділянках із важкими глинистими ґрунтами більш ефективне підкислення з використанням мінеральних компонентів, таких як колоїдна сірка, сульфат заліза, сульфат амонію, аміачна селітра, сірчанокислий калій. Використання кожної з мінеральних речовин має свої особливості, а саме:

- колоїдну сірку використовують, коли потрібно змінити кислотність суттєво – внесення 1 кг гранульованої речовини на 10 м² знижує pH на 2,5 одиниць). Сірку рекомендується вносити під зиму на глибину 10–15 см. Хімічні процеси з цим компонентом йдуть поступово, тому результат проявиться через 8–12 місяців;

- сульфат заліза – речовина, яка діє м'якіше, проте швидше. У разі внесення 0,5 кг порошку на 10 м² вже через місяць показник pH знижується на одиницю;

- якщо субстрат потрібно підкислити незначною мірою, використовують аміачну селітру (весною), сульфат амонію (осени), сірчанокислий калій (осени).

4.1.7. Якщо потрібний швидкий результат, можливо використовувати розчини деяких кислот, таких як розведена сірчана кислота (можливо застосовувати невикористаний електроліт: 50 мл електроліту розводять в 10 л води, отриманий об'єм розчину використовують на 1 м² площині); лимонна або щавелева кислота (у пропорції 1–2 чайних ложки кристалічної речовини на 10 л води). Забороняється використовувати оцет та яблучну кислоту, до яких є дуже чутливими ґрунтові мікроорганізми.

4.1.8. Для підвищення кислотності ґрунтів також можливо використовувати специфічні підкислювачі, такі як «Регулятор кислотності ґрунту pH4», «TM RosLa», алюмінієві галуни (квасці).

4.2. Формування та обрізка крон дерев і чагарників

4.2.1. Обрізка дерев є одним із важливих прийомів у системі заходів з догляду за деревно-чагарниковими насадженнями в умовах населених пунктів.

4.2.2. Для нормального росту і правильного розвитку дерев в урбаністичному середовищі необхідно здійснювати догляд за їх кроною протягом усього життя дерев.

4.2.3. У групових та лісопаркових суцільних (площинних) насадженнях, а також у штучних лісах та інших природних або напівприродних (ренатуралізованих) лісонасадженнях обрізку як засіб формування крони не застосовують.

4.2.4. При формуванні та обрізанні крон, окрім гілок дерев і чагарників необхідно застосовувати принцип максимального збереження крони.

4.2.5. Для визначення та оцінки стану гілок дерев, які потребують обрізки, необхідно проводити комплексні регулярні (не менше двох разів на рік) обстеження зелених насаджень (із обов'язковим залученням до обстеження і

Продовження додатка

підготовки висновків експертів, які мають спеціалізовану дендрологічну освіту і практичний досвід у цій сфері).

4.2.6. Допустимою причиною для видалення (спилювання) дерев у межах міста є їхній аварійний стан, який унеможливлює подальшу експлуатацію дерева і підтверджений відповідними документами: актом обстеження зелених насаджень, засвідченим усіма відповідальними сторонами, визначеними згідно з чинним законодавством, із зазначенням причин аварійності, картосхемою розташування аварійних дерев, фотографіями кожного аварійного дерева, які підтверджують їхній аварійний стан і дозволяють здійснити прив'язку дерев до місцевості.

4.2.7. Документи, які підтверджують аварійний стан дерев, розміщаються на офіційному веб-сайті Дніпровської міської ради у відповідному розділі не пізніше ніж за 14 календарних днів із моменту їх складання, але не пізніше ніж за 14 днів до фактичного видалення дерев.

4.2.8. Забороняється видалення аварійних дерев, якщо причини, що визначають їхню аварійність, можливо усунути без знищення дерева (шляхом обпилювання тільки аварійних гілок, установлення підпор, стягування крони, лікування великих дупел і т. ін.).

4.2.9. Аварійними в умовах міського середовища слід вважати повністю мертві дерева, дерева з усиханням стовбурів і скелетних гілок крони понад 60 % від усієї маси, ураженням стовбуровими грибковими гнилями з омертвінням і розрихленням деревини (з відшаруванням кори на 30 % і більше від усієї поверхні стовбурів). Також аварійними є дерева з підріваною кореневою системою (з оголеними, вирваними з ґрунту в результаті механічного зміщення стовбура скелетними коренями) або з трухлявими комелями (наявні великі порожнини та ділянки рихлої мертвої деревини при основі стовбура, що проникають вглиб стовбура на третину діаметра і глибше).

4.2.10. Старі дерева, які мають природоохоронну та меморіальну цінність як ботанічні пам'ятки природи, не підпадають під категорією аварійних дерев. Порядок догляду за ними визначається п. 4.7 Правил.

4.2.11. Сухі, пошкоджені та хворі гілки на деревах обрізають упродовж року в міру їх виявлення.

4.2.12. При проведенні як планових, так і позапланових (аварійних) робіт з обрізки дерев сухі (омертвілі) гілки підлягають першочерговому і обов'язковому видаленню (за винятком дерев – пам'яток природи, для яких будь-які заходи з догляду, в тому числі і обрізка сухих гілок, слід здійснювати в індивідуальному порядку на підставі наукових висновків, підготовлених спеціалістами провідних наукових установ регіону, і погоджених з державним органом влади, відповідальним за збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду).

Продовження додатка

4.2.13. Забороняється повне обрізання крони, видалення скелетних гілок 1-го порядку, а також одноразове (протягом одного року) обрізання більше однієї третьої частини крони дерев.

4.2.14. Оптимальними термінами для обрізки більшості видів дерев і кущів в умовах міста є весняний період (при встановленні денного температурного режиму вище +5 °C, але до розкривання бруньок) та осінній період (після опадання листя).

4.2.15. Забороняється будь-яка обрізка дерев, на яких виявлено гнізда птахів або поселення інших тварин (білок, кажанів, куниць, вовчків та ін.), за винятком видалення аварійних дерев та гілок.

4.2.16. Забороняється проводити обрізання дерев у вологу погоду (під час опадів або коли в атмосфері та на поверхнях утворюється водяний конденсат), при мінусових температурах повітря, а також за наявності загрози настання морозної погоди, крім випадків, передбачених п. 4.2.11 Правил.

4.2.17. При всіх видах обрізки зріз гілок здійснюють наверху кінцевого напливу, який знаходиться при основі відгалуження гілки, – приблизно на 1 см від основної гілки (стовбура). Не допускається залишати сучок, який потім почне всихати, і після відпадіння на його місці може утворюватися дупло, або він буде схильний до уражень грибковими захворюваннями.

4.2.18. У гілок, які відходять під великим кутом (понад 80 градусів) від стовбура або основної гілки, зріз роблять по верху кільцевого напливу, майже паралельно вісі основної гілки. При гострих кутах відходження гілок кільцевий наплив добре виражений тільки з верхнього боку. Зріз повинен проходити по лінії, яка розділяє кут між лінією паралельно вісі основної гілки і лінією перпендикуляра гілки, яку відрізають.

4.2.19. Видалення великих гілок здійснюють у 3 прийоми. Спочатку гілку підрізають знизу приблизно на одну третину товщини, потім зрізають її зверху повністю, а потім роблять рівний косий контрольний зріз, що повинен проходити зверху мозолі, за допомогою якої гілка закріплюється на стовбурі. Невірне обрізання великих гілок призводить також до пошкодження кори нижче зрізу або до утворення великого по площі зрізу, який потім майже не заростає.

4.2.20. Одразу після обрізання всі зрізи діаметром понад 2 см необхідно зашпарувати садовою замазкою або зафарбувати олійною фарбою на натуральній олії під колір крон дерева. Особливо великі зрізи зафарбовують повторно через 3 – 4 місяці.

4.2.21. На місці зрізу часто утворюються у значній кількості молоді пагони, які швидко виростають. Їх необхідно повністю видаляти щорічно навесні.

4.2.22. Під час догляду за деревами застосовують три види обрізання: формувальне, санітарне та омолоджувальне.

4.2.23. Формувальне обрізання дерев проводять у рядових та алейних насадженнях з метою збереження природної або штучної форми рослин. Починати формування здорової структури крони потрібно на ранніх етапах життя дерева (з першого року).

4.2.24. Формувальну обрізку рекомендується здійснювати ранньою весною, до початку вегетації (кінець лютого – квітень). Для холодостійких видів дерев допускається осіннє формування після завершення листопаду.

4.2.25. Формувальна обрізка повинна регулярно проводитися для більшості дерев максимально до 25-річного віку. Але найчастіше формувальну обрізку проводять у перші роки розвитку дерева до 6–8-річного віку.

4.2.26. Формувальну обрізку також застосовують для підняття крони. Це може бути необхідно для забезпечення вільного проходу людей або руху транспорту, для розкриття бажаних краєвидів, дорожніх знаків та ін. При цьому слід враховувати, що надмірна обрізка нижніх гілок у молодих дерев вище необхідного рівня призводить у подальшому до незбалансованої архітектоніки крони, що створює загрозу вітровалу.

4.2.27. Якщо потрібно зберігати певну висоту і форму крони, швидкорослі породи обрізають щороку, а повільнорослі (такі як в'яз, дуб, деякі породи липи) – один раз на 2–4 роки. В останніх переважно вкорочують однорічні приrostи й лише окремі гілки обрізають до дво-, трирічної деревини.

4.2.28. Різновидом формувальної обрізки є зниження крони (зменшення висоти або ширини крони дерева), яке застосовують для запобігання перешкодам для ліній електропередач або інших комунікацій. При раціональному розміщенні дерев центр крони має знаходитись не під лінією електропередач, у таких випадках крона підрізується лише з одного боку. Якщо це здійснюється для вуличних посадок, крони дерев поступово направляються у бік тротуару.

4.2.29. При формувальному обрізанні видаляють гілки, які ростуть в середині крони і загущують її. Також видаляють гілки, які ростуть під гострим кутом і в подальшому можуть відламуватися.

4.2.30. При формувальному обрізанні бажано видаляти небагато більш великих гілок, ніж багато мілких.

4.2.31. Надмірне обрізання дерев призводить до ураження грибковими захворюваннями. При цьому ці захворювання розповсюджуються на інші дерева.

4.2.32. Санітарне обрізання крони можливо призначати, коли необхідно позбутися старих, хворих, сухих і пошкоджених гілок, а також гілок, спрямованих всередину крони або зближених одна з одною. В таких ситуаціях обрізанню підлягають сухі або явно всихаючі гілки, хворі на грибкові або інші захворювання, а також пагони, що відходять від центрального стовбура вгору під гострим кутом (щоб уникнути їхнього обламування).

4.2.33. При санітарних обрізках обов'язково на дереві залишають лише одну головну (домінантну) вершину для запобігання розчахненню крони. Як альтернативу (для великоабаритних дерев і особливо цінних дерев – пам'яток природи) рекомендується встановити спеціальні хомути для закріплення та стягування гілок докупи. Для хвойних рослин стрункої конфігурації (колоноподібні, рівновисокі, кеглеподібні) можливе зв'язування крони в зимовий період за допомогою шпагату або мотузки, щоб запобігти розчахненню та деформації крони.

4.2.34. Санітарне обрізання потрібно проводити щороку протягом вегетаційного періоду. Під час санітарного обрізання також слід видаляти перестійні, інфіковані, фаутні (всихаючі) дерева та сухостій з подальшою їх заміною новими рослинами.

4.2.35. В умовах міста Дніпра для старих дерев здійснюється санітарна обрізка замість омолоджувальної з видаленням лише мертвих гілок.

4.3. Обробка дупел та механічних ушкоджень

4.3.1. Огляд дерев на наявність дупел та механічних ушкоджень (шпарини у стовбури, надломи, морозобійні тріщини, відшарування кори, оголені ділянки деревини) здійснюється регулярно під час планових оглядів зелених насаджень балансуторимувачами або іншими уповноваженими та зацікавленими сторонами не рідше одного разу на рік. Результати огляду необхідно фіксувати у відповідних журналах.

4.3.2. Можлива як одночасна з оглядом обробка дупел та ушкоджень дерев, так і незалежна обробка, яка виконується на підставі здійсненого раніше догляду.

4.3.3. Забороняється обробляти або закривати дупла, які створені в стовбурах дерев птахами або використовуються ними чи іншими тваринами (кажданами, білками тощо) для гніздування або переховування.

4.3.4. Пошкоджені та загниваючі частини деревини видаляють за допомогою гострого садового ножа або аналогічного спеціалізованого інструмента (до живої деревини або в разі неможливості – до повністю сухої твердої однорідної деревини).

4.3.5. Зачищені поверхні для дезінфекції обробляють п'ятивідсотковим розчином залізного або мідного купоросу, креозотового масла або суміші денатурованого спирту з формаліном (у співвідношенні 20:1).

4.3.6. Після дезінфекції на поверхню порожнини деревини накладають ізоляційну речовину (суміш кремнійорганічної речовини та бітумного лаку або аналог).

4.3.7. У випадках, коли порожнина (рана) глибока (глибше 2 см), зверху ізоляційної суміші потрібно накласти суміш цементу з гумовою қрихтою та піском.

4.3.8. Після затвердіння поверхні місце пошкодження зафарбовують фарбою під колір кори дерева.

4.3.9. У дорослих і старих дерев із глибокими дуплами в основному стовбуру здійснюють пломбування (за умови, якщо прошарок функціональної живої деревини має товщину не менше 10 см). Для цього слід використовувати спеціальні суміші для пломбування.

4.3.10. Суміші для пломбування великих дупел повинні мати такі характеристики: високу механічну міцність, бути еластичними, швидко твердіти, забезпечувати високий рівень адгезії з деревиною, бути стійкими до атмосферних явищ, бути гігроскопічними. Це можуть бути суміші на основі цементно-перхлорвінілової фарби з додаванням азbestу і латексу, або будь-які інші аналогічні суміші.

4.3.11. При закритті великих порожнин у стовбурах основну порожнину спочатку закладають ізоляційним прошарком (з цементно-піщаної суміші з додаванням тирси), з подальшим накладанням на поверхню цього прошарку фінішної цементно-перхлорвінілової суміші (при використанні пломбувальної суміші БР-1 накладання ізоляційного прошарку не потрібне). Суміш наносять шарами по 2 см на поверхню дупла до повного його заповнення.

4.3.12. Старі дерева з глибокою (глибше 20 см від поверхні стовбура) серцевинною гниллю необхідно розчистити від струхлявілої та вогкої деревини, обробити стовбур паяльною лампою і (або) розчином дезінфікуючої речовини, і зашити щитами з OSB-плити або фанери, з подальшою герметизацією місць контакту деревини зі щитом, і зафарбуванням під колір кори.

4.3.13. Заповнення порожнин пломбувальною сумішшю здійснюється до рівня камбію, щоб не заважати можливим ростовим процесам по периферії дупла (порожнини).

4.3.14. Якщо товщина стовбура дерева менше 8 см, створення пломб у дуплах може сприяти переломленню стовбура (дерево стає вітровальним), тому в таких випадках заповнення порожнин є неефективним і може спричинити аварійні ситуації. В таких ситуаціях можливо використовувати обробку внутрішньої поверхні садовими замазками або сумішшю кремнійорганічної смоли з бітумним лаком.

4.3.15. У дерев із розлогою кроною, коли є тріщини в місцях розгалуження скелетних гілок, особливо у старих дерев, які мають естетичну і науково-історичну цінність як пам'ятки природи, необхідно здійснювати механічне стягування крони з використанням відповідних матеріалів для запобігання механічним ушкодженням стовбура і гілок від місць контакту стяжки з деревиною.

4.4. Умови поливу

4.4.1. В умовах міського середовища оптимальною для росту і розвитку деревних порід є вологість ґрунту, яка становить 60–70 % її повної польової вологомістості. За умов посушливого і спекотного вегетаційного сезону, властивого місту Дніпру, допустимим є зниження показника вологості до 50 %.

4.4.2. Зваження тільки верхнього шару стимулює більший розвиток поверхневої частини кореневої системи, яка потім легко може бути пошкоджена при посухах або під час розпушування ґрунту, тому полив має бути глибоким і регулярним.

4.4.3. Поливати дерева і чагарники краще водою за температури +15–22 °C. Холодна вода (нижче +12 °C) послаблює життєдіяльність мікроорганізмів у ґрунті та уповільнює процеси коренеутворення.

4.4.4. При визначенні норми поливу дерев на коректних ділянках необхідно брати до уваги ступінь інтенсивності випаровування вологи з поверхні ґрунту залежно від його стану (пухкий чи ущільнений) і характеру покриття пристовбурової ямки (газон, щебінь, асфальт).

4.4.5. Якщо деревні рослини висаджують в індивідуальні ями (наприклад, уздовж доріг та тротуарів), активно відбувається надмірне насичення посадкових ям корінням рослин і подальше погіршення повітряного обміну та доступу води до коренів. Для поліпшення цієї ситуації слід здійснювати рихлення ґрунту в комплексі з глибинним поливом рослин через спеціальні поливні системи, що закладаються в землю ще при висадці рослин.

4.4.6. У найактивніший період росту в умовах степової зони, в травні – червні, дерева слід поливати не менше 4–6 разів на місяць; у липні – серпні – 3–4 рази за місяць; у вересні – 2–3 рази на місяць. З першої-другої декади жовтня (залежно від погодних умов) полив припиняється повністю.

4.4.7. Поливати великокім'ї, посаджені в середні за механічним складом, родючістю і вмістом гумусу ґрунти (найбільш поширені в умовах міста), починають у кінці березня та квітні, після відтавання корененасиченої зони. В воду можна одночасно добавляти стимулятори росту. При цьому після посадки, якщо висота грудки перевищує 60 см, бажано виконувати не тільки поверхневий полив, а і полив глибинних шарів кореневої грудки зі спеціальної системи труб, які вкопуються до самого дна посадкової ями під час посадкових робіт, та слугують також для аерації.

4.5. Догляд за опадом

4.5.1. Згрібати листя (опад, підстилку) в парках з-під груп дерев і чагарників, в масивних насадженнях заборонено (тому що це призводить до порушення потоку речовин у біогеоценозі, винесення органічного матеріалу, зменшення

Продовження додатка

ізоляційного шару для ґрунту, який запобігає випаровуванню ґрутової вологи та промерзанню коріння. Крім того, підстилка є трофічною та топічною базою для багатьох видів безхребетних (корм для птахів), що збільшує на 20 % різноманітність видів птахів у містах).

4.5.2. Листя слід залишати на зиму під деревами, а весною за необхідності під групами його можна неглибоко прикопати або з допомогою механізмів змішати з ґрунтом, що сприятиме інтенсифікації його розкладу. Під масивними насадженнями парків підстилку видаляти не треба.

4.5.3. Згрібати листя можливо лише тоді, коли воно негативно впливає на зовнішній вигляд ділянки (партерний газон, пам'ятники та меморіальні комплекси, площі, дитячі майданчики, спортивні комплекси, головні алеї зелених насаджень, галявини, квітники). На центральних вулицях міста та вздовж магістралей (ділянки з інтенсивним автотрафіком) опале листя слід прибирати з поверхні посадкових місць та вивозити на утилізацію.

4.5.4. Спалювання опалого листя та інших рослинних решток в умовах міста суворо заборонено.

4.6. Боротьба з інвазійними та бур'яновими видами

4.6.1. У межах міста боротьба з бур'янистою рослинністю у зелених насадженнях повинна проводитись комплексно, системно і безперервно.

4.6.2. Забороняється використання гербіцидів і пестицидів в умовах житлової забудови та громадського простору.

4.6.3. Видалення наявних осередків інвазійних бур'янів (амброзія полінолиста, ваточник сірійський, чорнощир нетреболистий і т.п.) слід здійснювати перш за все механічним способом (вилуповання, скошування) у період до початку цвітіння цих рослин.

4.6.4. Для ефективної боротьби з інвазійними рудеральними угрупованнями необхідно здійснювати підсів багаторічних кореневищних трав та створювати щільні, задерновані газони на відкритих, незатінених ділянках.

4.6.5. У парках та інших місцях, де наявні суцільні групові та масивні насадження дерев, рекомендується створювати і підтримувати тіньовий режим насаджень, за якого більшість світлолюбивих бур'янових та інвазійних рослин не виживають. Натомість під тіньовим наметом поступово відбувається відновлення природного лісового трав'яного покриву з участю декоративних та рідкісних видів, таких як тюльпан дібровний, рястка Буше, купина багатоквіткова, фіалка запашна і багато інших.

4.6.6. Оскільки потужними осередками формування насіннєвого фонду інвазійних видів є будівельні майданчики, смітники, покинуті (занедбані) будівлі

і подвір'я, необхідно такі ділянки брати під особливий контроль, вчасно їх виявляти і ліквідувати їх, а в разі неможливості ліквідування вчасно (до появи насіння) обкошувати такі ділянки.

4.7. Умови догляду за старими та особливо цінними деревами

4.7.1. Старі дерева з віком набувають додаткову естетичну, історичну, меморіальну, природоохоронну та наукову цінність, яка в подальшому зі зростанням віку дерева тільки збільшується. Тому для таких дерев має встановлюватись особливий режим догляду.

4.7.2. Усі наявні в місті та нововиявлені старі дерева віком більше 100 років слід вважати ботанічними пам'ятками природи. Відомості про такі дерева (видова назва дерева, висота, діаметр стовбура, діаметр крони, механічний стан стовбура та крони, життєві показники дерева) заносять до спеціального переліку, який розміщується на офіційному веб-сайті Дніпровської міської ради та є доступним для публічного використання. У міру надходження інформації про такі дерева необхідно оголошувати їх ботанічними пам'ятками природи з дотриманням процедур створення нових об'єктів природно-заповідного фонду, передбаченої Законом України «Про природно-заповідний фонд України». Крім дерев віком понад 100 років, до категорії «дерева – пам'ятки природи» слід відносити дерева з особливою, незвичною формою крони, великим діаметром стовбура, екзотичних порід, або пов'язані з певними подіями в житті міста чи персоналіями.

4.7.3. Біля дерев – пам'яток природи необхідно встановлювати інформаційні та охоронні знаки (таблички) єдиного зразка та підтримувати їх у належному стані.

4.7.4. Будь-які заходи з догляду за старими та особливо цінними деревами (в тому числі підживлення, дренування або підживлення ґрунту, лікування стовбура або гілок, обрізка сухих гілок і т.п.) можливі тільки згідно з науковими рекомендаціями, підготовленими профільними експертами провідних наукових установ регіону.

4.7.5. Будь-яка обрізка живих гілок у старих та особливо цінних дерев заборонена. Допускається лише санітарна обрізка сухих мертвих гілок.

4.7.6. За необхідності навколо стовбурів дерев-пам'яток слід установлювати захисну огорожу, а для укріплення крони влаштовувати механічну стяжку або встановлювати захисні підпори.

4.7.7. Порожнини в стовбурах старих дерев (дупла, тріщини, отвори від опалих сухих гілок) необхідно вчасно виявляти і пломбувати за відповідними загальноприйнятими методиками щодо лікування старих дерев.

5. Здійснення контролю у сфері поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра

5.1. Контроль у сфері охорони зелених насаджень здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

5.2. Контроль у сфері охорони, утримання та відтворення зелених насаджень спрямований на забезпечення дотримання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування, а також громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства, вимог Правил та інших нормативно-правових актів.

5.3. Уповноваженими органами, що здійснюють контроль та моніторинг за охороною та дотриманням правил поводження із зеленими насадженнями міста є інспекція з питань благоустрою Дніпровської міської ради і департамент парків та рекреації Дніпровської міської ради відповідно до наданих їм повноважень.

5.4. Самоврядний контроль у сфері благоустрою міста та дотримання Правил здійснюється Дніпровською міською радою та її виконавчими органами відповідно до законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації повноважень органів виконавчої влади у сфері екології та природних ресурсів, у тому числі на місцевому рівні», інших нормативно-правових актів.

5.5. Самоврядний контроль за станом зелених насаджень міста здійснюється шляхом:

5.5.1. Проведення перевірок, рейдів, комплексних перевірок, комісійних обстежень стану території міста з наданням приписів та оформленням актів комісійного обстеження території за фактами виявлених порушень Правил, які органи контролю, утворені міською радою, здійснюють самостійно та/або спільно з посадовими особами виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств, органів державного контролю у сфері благоустрою, екологічними, природозахисними, громадськими організаціями, представниками ЗМІ, громадськими інспекторами благоустрою міста, при необхідності із залученням спеціалістів (акти комісійного обстеження території є підставою для притягнення до відповідальності осіб, які вчинили протиправні дії, та стягнення штрафних санкцій відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 08.04.1999 № 559 «Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст та інших населених пунктів» (зі змінами).

5.5.2. Розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян.

Продовження додатка

5.5.3. Участі в обговоренні проектів благоустрою територій населених пунктів, іншої технічної документації з питань благоустрою та внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.

5.5.4. Подання позовів до суду про відшкодування збитків, завданих об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань утримання зелених насаджень та Правил.

5.6. Громадський контроль у сфері поводження із зеленими насадженнями міста Дніпра здійснюється уповноваженим органом та/або відповідальними особами і громадськими інспекторами згідно з Положенням про громадських інспекторів з охорони довкілля, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.02.2002 № 88, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.03.2002 за № 276/6564 (зі змінами).

6. Відповіальність за порушення у сфері поводження із зеленими насадженнями м. Дніпра

6.1. Порушенням у сфері поводження із зеленими насадженнями вважається невиконання обов'язків або порушення вимог, передбачених законами України «Про благоустрій населених пунктів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про відходи», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону культурної спадщини», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», Правил та інших нормативно-правових актів і нормативно-технічних документів, що регулюють відносини та встановлюють нормативи поводження із зеленими насадженнями.

6.2. До відповіальності за порушення законодавства у сфері благоустрою притягаються особи, винні у:

6.2.1. Порушенні встановлених державних стандартів, норм і правил у сфері поводження із зеленими насадженнями.

6.2.2. Порушенні встановлених законодавством екологічних, санітарно-гігієнічних вимог та санітарних норм під час проектування, розміщення, будівництва та експлуатації об'єктів благоустрою.

6.2.3. Порушенні Правил.

6.2.4. Порушенні режиму використання та охорони територій і об'єктів рекреаційного призначення.

6.2.5. Знищенні або пошкодження зелених насаджень чи інших об'єктів озеленення міста, крім випадків, передбачених статтею 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

6.3. За порушення Правил винні особи (фізичні, юридичні особи або посадові особи) несуть відповідальність, установлену Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про благоустрій населених пунктів», Цивільним кодексом України, Правилами та іншими нормативно-правовими актами.

Порушення законодавства про рослинний світ відповідно до ст. 40 Закону України «Про рослинний світ» тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.

6.4. Притягнення до цивільно-правової відповідальності здійснюється шляхом подання уповноваженим органом позову до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення або невиконання Правил.

6.5. Визначення обсягу заподіяної шкоди покладається на уповноважений орган, що здійснює контроль у сфері охорони зелених насаджень, інших осіб, передбачених законодавством, згідно з положеннями розділу 5 та розділу 6 Правил.

6.6. Притягнення до кримінальної відповідальності здійснюється у випадку виявлення ознак кримінально караного діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, шляхом звернення уповноваженого органу до правоохранних органів, які відповідно до покладених на них завдань та обов'язків вживають заходів реагування, передбачених законом.

6.7. У разі порушення Правил особи, винні у їх порушенні, зобов'язані вчинити всі необхідні дії для усунення наслідків такого порушення.

6.8. Усунення наслідків порушення здійснюється негайно. У виняткових випадках, коли усунення зазначених наслідків пов'язане із значним обсягом робіт або необхідністю залучення третіх осіб для виконання відповідних робіт, усунення порушення може бути здійснено у триденний строк.

У випадках, коли порушення вимог Правил пов'язане з аварією, стихійним лихом, усунення наслідків такого порушення здійснюється у п'ятиденний строк.

6.9. У разі, коли особи, винні в порушенні Правил, не виконують обов'язок щодо усунення наслідків порушення у встановлений строк, балансоутримувач об'єкта або елементу благоустрою має право здійснити усунення наслідків порушення цих Правил власними силами або шляхом укладення відповідного договору залучити для виконання певних дій третіх осіб.

У такому випадку балансоутримувач має право на відшкодування витрат (збитків), понесених у зв'язку з усуненням наслідків порушення вимог Правил.

Продовження додатка

6.10. Притягнення осіб, винних у порушенні Правил, до відповідальності, передбаченої законом, не звільняє їх від обов'язку припинення порушення, вчинення дій для усунення його наслідків та відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення вимог Правил, та витрат (збитків), понесених у зв'язку з усуненням наслідків порушення вимог Правил.

6.11. Відсутність такс, методик, розрахунків не є підставою для відмови у відшкодуванні шкоди. В такому разі шкода компенсується за фактичними витратами, затвердженими в установленому порядку рішенням органу місцевого самоврядування, на облаштування одного квадратного метра території міста або базової вартості одного квадратного метра землі, на відновлення порушеного стану об'єкта благоустрою або довкілля.

Директор департаменту
парків та рекреації
Дніпровської міської ради

М. І. Музика

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
25.09.2019 № 103/48

Перелік

видів дерев і чагарників, пріоритетних для використання при озелененні в лісопаркових зонах на територіях, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Дніпра

1. Види дерев:

- 1.1. Береза бородавчаста (повисла) – *Betula pendula* Roth.
- 1.2. Береза пухнаста – *Betula pubescens* Ehrh.
- 1.3. В'яз гірський – *Ulmus glabra* Huds.
- 1.4. В'яз гладкий – *Ulmus laevis* Pall.
- 1.5. В'яз малий – *Ulmus minor* Mill.
- 1.6. Верба біла – *Salix alba* L.
- 1.7. Верба козяча – *Salix caprea* L.
- 1.8. Верба ламка – *Salix × fragilis* L.
- 1.9. Вільха чорна – *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.
- 1.10. Горобина звичайна – *Sorbus aucuparia* L.
- 1.11. Груша звичайна (груша лісова) – *P. communis* L.
- 1.12. Дуб звичайний – *Quercus robur* L.
- 1.13. Клен гостролистий (клен звичайний) – *Acer platanoides* L.
- 1.14. Клен польовий (паклен) – *Acer campestre* L.
- 1.15. Клен татарський – *Acer tataricum* L.
- 1.16. Липа серцелиста – *Tilia cordata* Mill.
- 1.17. Осика – *Populus tremula* L.
- 1.18. Сосна звичайна – *Pinus sylvestris* L.
- 1.19. Тополя біла – *Populus alba* L.
- 1.20. Тополя чорна – *Populus nigra* L.
- 1.21. Яблуня лісова – *Malus sylvestris* Mill.
- 1.22. Яблуня рання – *Malus praecox* (Pall.) Borkh.
- 1.23. Ясен звичайний (ясен високий) – *Fraxinus excelsior* L.

2. Види чагарників:

- 2.1. Барбарис звичайний – *Berberis vulgaris* L.
- 2.2. Бірючина звичайна – *Ligustrum vulgare* L.
- 2.3. Бруслина бородавчаста – *Euonymus verrucosus* Scop.
- 2.4. Бруслина європейська – *Euonymus europaeus* L.
- 2.5. Бузина чорна – *Sambucus nigra* L.
- 2.6. Верба гостролиста (шелюга) – *Salix acutifolia* Willd.
- 2.7. Верба попеляста, сіра – *Salix cinerea* L.
- 2.8. Верба пурпрова – *Salix purpurea* L.
- 2.9. Верба розмаринолиста – *Salix rosmarinifolia* L.
- 2.10. Верба тритичникова – *Salix triandra* L.
- 2.11. Глід одноматочковий (глід гладенький) – *Crataegus monogyna* Jacq.
- 2.12. Глід омналивий – *Crataegus fallacina* Klokov
- 2.13. Жостір проносний – *Rhamnus cathartica* L.
- 2.14. Зіновать руська – *Chamaecytisus ruthenicus* (Fisch. Ex Wol.) Klásková
- 2.15. Калина звичайна – *Viburnum opulus* L.
- 2.16. Кизильник чорноплідний – *Cotoneaster melanocarpus* Fisch. ex A. Blytt
- 2.17. Крушина ламка (крушина вільховидна) – *Frangula alnus* Mill.
- 2.18. Ліщина звичайна – *Corylus avellana* L.
- 2.19. Свидина кров'яна – *Swida sanguinea* (L.) Opiz
- 2.20. Слива степова (терен) – *Prunus stepposa* Kotov
- 2.21. Тавлога звіробоєлиста – *Spiraea hypericifolia* L.
- 2.22. Таволга зарубчаста – *Spiraea crenata* L.
- 2.23. Хміль звичайний – *Humulus lupulus* L.
- 2.24. Черемха звичайна – *Prunus padus* L. (*Padus avium* Mill.).
- 2.25. Шипшина собача – *Rosa canina* L.
- 2.26. Шипшина щитконосна – *Rosa corymbifera* Borkh.

Директор департаменту
парків та рекреації
Дніпровської міської ради

М. І. Музика

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення міської ради
25.09. № 103/98

Рекомендований асортимент
деревно-чагарниковых рослин для використання в озелененні м. Дніпра

№	Вид	Багатство грунтів	Механічний склад ґрунтів	Баумопфа cepejhiho	Грунтово- гідрологічні умови	Cтруктура sozdatkovo zoriatkowy ta monny	Chemiatrissobahnin zoriatkowy ta monny	Примітки
1	Голонасінні	3	4	5	6	7	8	9
1	Гінкго дволопатеве – <i>Ginkgo biloba L.</i>	Δ	+	+	+	+	+	+
2	Головчастий тис кістянковий – <i>Cephalotaxus harringtonii</i> (Knight. ex J. Forbes) K. Koch	κ	+	+	+	+	+	+

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3	Кипарис нутканський – <i>Cupressus nootkatensis</i> D. Don	Д	+	+							+	+				+	Дреновані ґрунти
4	Кипарисовик горохоплідний – <i>Chamaecyparis pisifera</i> Sieb. et Zucc	Д	+	+							+					+	
5	Кипарисовик лавсонів – <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> Parl	Д	+	+						+	+					+	
6	Кипарисовик туполистий – <i>Chamaecyparis obtusa</i> Sieb. et Zucc	Д/к	+	+						+						+	
7	Метасеквойя розсіченошишка – <i>Metasequoia glyptostroboides</i> Hu et Cheng	Д	+	+						+	+					+	Дреновані ґрунти
8	Мікробіогра перехресногарна – <i>Microbiota decussata</i> Kom	К	+	+						+						+	Дреновані ґрунти
9	Модрина європейська – <i>Larix decidua</i> Mill	Д	+						+		+				+	Дреновані ґрунти	
10	Модрина сибірська – <i>Larix sibirica</i> Ledeb	Д	+	+					+		+				+	Дреновані ґрунти	
11	Модрина японська – <i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière	Д	+	+					+		+				+	Дреновані ґрунти	
12	Псевдотсуга мензисова – <i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco	Д	+					+			+	+			+		
13	Сосна армандова – <i>Pinus armandii</i> Franch	Д	+	+				+			+	+			+	Дреновані ґрунти	
14	Сосна банксова – <i>Pinus banksiana</i> Lamb	Д	+	+				+	+		+	+			+	Слабко кам'янисті і піщані ґрунти	
15	Сосна боснійська – <i>Pinus heldreichii</i> Christ	Д	+	+				+	+		+	+			+	Вапнякові га кам'янисті ґрунти	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
16	Сосна Веймутова або біла – <i>Pinus strobus</i> L.	Д	+	+		+	+				+					+	Дреновані ґрунти
17	Сосна гірська – <i>Pinus mugo</i> Turra	Д/К		+		+	+		+	+	+				+		
18	Сосна пустоквіткова – <i>Pinus densiflora</i> Siebold & Zucc	Д/К	+	+		+	+				+				+	Дреновані ґрунти	
19	Сосна жовта – <i>Pinus ponderosa</i> Dougl	Д	+							+					+		
20	Сосна звичайна – <i>Pinus sylvestris</i> L.	Д	+			+	+		+	+	+			+	+		
21	Сосна кримська – <i>Pinus nigra</i> subsp. <i>pallasiana</i> (Lamb.) Holmboe	Д	+	+		+	+		+	+	+			+		Слабко кам'янисті ґрунти	
22	Сосна осмиста – <i>Pinus aristata</i> Engelm	Д/К	+	+		+	+		+	+	+				+		
23	Сосна румелійська – <i>Pinus peuce</i> Griseb	Д	+	+		+				+					+	Слабко кам'янисті ґрунти	
24	Сосна скельна – <i>Pinus ponderosa</i> var <i>scopulorum</i> Engelm	Д	+	+		+				+					+	Дреновані ґрунти	
25	Сосна скручена – <i>Pinus contorta</i> Douglas ex Loudon	Д/К	+	+		+				+					+	Дреновані ґрунти	
26	Сосна уолліхова – <i>Pinus wallichiana</i> A. B. Jacks	Д	+	+		+				+	+				+	Дреновані ґрунти	
27	Сосна чорна – <i>Pinus nigra</i> J. F. Arnold	Д	+	+		+			+	+	+			+	Слабко кам'янисті ґрунти		
28	Тис гострокінцевий, японський – <i>Taxus cuspidata</i> Sieb. et Zucc	К/Д	+	+		+								+			
29	Тис середній – <i>Taxus media</i> Rehd	К/Д	+	+		+								+			
30	Тис ягідний – <i>Taxus baccata</i> L.	К/Д	+	+		+								+			

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
31	Туя західна – <i>Thuja occidentalis</i> L.	Д	+	+		+					+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
32	Туя складчаста – <i>Thuja plicata</i> D. Don	Д	+		+						+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті, дреновані ґрунти
33	Широколічник східний – <i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	Д/К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
34	Ялина звичайна – <i>Picea abies</i> (L.) Karst	Д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
35	Ялина колюча – <i>Picea pungens</i> Engelm	Д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
36	Ялина сербська – <i>Picea omorica</i> (Panc.) Purkyně	Д	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті, дреновані ґрунти
37	Ялина сиза – <i>Picea glauca</i> (Moench.) Voss	Д	+	+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
38	Ялиця біла, європейська – <i>Abies alba</i> Mill	Д	+			+					+	+		+	+	+	Дреновані ґрунти
39	Ялиця грецька – <i>Abies cephalonica</i> Loudon	Д	+			+					+	+			+	+	
40	Ялиця іспанська – <i>Abies pinsapo</i> Boiss	Д	+			+					+	+			+	+	
41	Ялиця корейська – <i>Abies coreana</i> Wils	Д	+			+					+	+			+	+	
42	Ялиця нордманнова – <i>Abies nordmanniana</i> (Stev.) Spach	Д	+			+					+	+			+	+	
43	Ялиця одноколірна – <i>Abies concolor</i> Lindl. et Gord	Д	+			+					+	+		+	+	+	
44	Ялиця цільноплістиста – <i>Abies holophylla</i> Maxim	Д	+			+					+	+		+	+	+	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
45	Ялівець віргінський – <i>Juniperus virginiana</i> L.	Д/к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті ґрунти	
46	Ялівець горизонтальний – <i>Juniperus horizontalis</i> Moench	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Кам'янисті, дреновані ґрунти	
47	Ялівець даурський – <i>Juniperus davurica</i> Pall	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Кам'янисті, дреновані ґрунти	
48	Ялівець звичайний – <i>Juniperus communis</i> L.	Д/к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти	
49	Ялівець китайський – <i>Juniperus chinensis</i> L.	Д/к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Кам'янисті ґрунти, дреновані ґрунти	
50	Ялівець козацький – <i>Juniperus sabina</i> L.	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті ґрунти	
51	Ялівець лежачий – <i>Juniperus procumbens</i> Sieb.	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті, дреновані ґрунти	
52	Ялівець лускатий – <i>Juniperus squamata</i> Lamb	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті ґрунти	
53	Ялівець середній – <i>Juniperus media</i> V. D. Dmitriev	Д/к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті, дреновані ґрунти	
54	Ялівець скельний – <i>Juniperus scopulorum</i> Sarg	Д/к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті ґрунти	
55	Ялівець твердий прибережний – <i>Juniperus rigida</i> var. <i>conferta</i> (Parl.) Patschke	К	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті ґрунти	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	Покритонасінні																
56	Абеліофілум дворядий – <i>Abeliophyllum distichum</i> Nakai	к	+														+
57	Абрикос звичайний – <i>Prunus armeniaca</i> L.	д	+	+	+					+	+					+	
58	Абрикос сибірський – <i>Prunus sibirica</i> L.	д	+	+	+					+	+				+		
59	Айва довгаста – <i>Cydonia oblonga</i> Mill	д/к	+	+	+					+	+				+		
60	Айлант найвищий – <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	д	+	+	+					+	+				+		Інвазійна рослина
61	Актинідія гостра – <i>Actinidia arguta</i> (Sieb. et Zucc.) Planch. ex Miq	л	+	+				+				+				+	
62	Актинідія коломікта – <i>Actinidia kolomikta</i> (Maxim. & Rupr.) Maxim	л	+	+				+				+				+	
63	Актинідія поліграмна – <i>Actinidia polygama</i> (Siebold & Zucc.) Maxim	л	+	+				+				+				+	
64	Аморфія жовтошерстиста – <i>Amorpha frceoleolata</i> P. W. Watson	к	+	+	+			+		+	+	+			+		
65	Аморфія каліфорнійська – <i>Amorpha californica</i> Torr. & A. Gray	к	+	+	+			+		+	+	+			+		
66	Аморфія кущова – <i>Amorpha fruticosa</i> L.	к	+	+	+			+		+	+	+			+	+	Інвазійна рослина
67	Аморфія сідувата – <i>Amorpha canescens</i> Pursh	к	+	+	+			+		+	+	+			+		
68	Аронія чорноплода – <i>Aronia melanocarpa</i> (Michx.) Elliot	к	+	+				+				+			+		
69	Барбарис японський – <i>Cercidiphyllum japonicum</i> Sieb. et Zucc	д	+					+				+			+		
70	Барбарис агрегатний – <i>Berberis aggregata</i> C. K. Schneid	к	+	+	+			+		+	+	+			+	+	Дреновані ґрунти

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
71	Барбарис азійський – <i>Berberis asiatica</i> Roxb. ex DC	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
72	Барбарис амурський – <i>Berberis amurensis</i> Rupr.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
73	Барбарис баатоквітковий – <i>Berberis polyantha</i> Hemsl.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
74	Барбарис беніна – <i>Berberis beaniana</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
75	Барбарис великолопочковий – <i>Berberis macrocantha</i> Schrad.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
76	Барбарис весняний – <i>Berberis vernae</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
77	Барбарис генрі – <i>Berberis henryana</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
78	Барбарис густоколосий – <i>Berberis dasystachya</i> Maxim	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
79	Барбарис деревоподібний – <i>Berberis truxillensis</i> Turcz.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
80	Барбарис джемсів – <i>Berberis jamesiana</i> Forrest & W. W. Sm	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
81	Барбарис довгастий – <i>Berberis oblonga</i> (Regel) C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
82	Барбарис дрібноквітковий або Вільсонів – <i>Berberis wilsoniae</i> Hemsl.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
83	Барбарис звичайний – <i>Berberis vulgaris</i> L.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
84	Барбарис канадський – <i>Berberis canadensis</i> Mill	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
85	Барбарис китайський – <i>Berberis chinensis</i> Poir	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти
86	Барбарис коломпильчатий – <i>Berberis circumserata</i> (C. K. Schneid.) C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Дреновані ґрунти

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
87	Барбарис корейський – <i>Berberis koreana</i> Palib	к	+	+	+	+	+	+							+		
88	Барбарис коротконіжковий – <i>Berberis brachypoda</i> Maxim	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
89	Барбарис критський – <i>Berberis cretica</i> L	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
90	Барбарис кутувагий – <i>Berberis angulosa</i> Wall. ex Hook f & Thomson	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
91	Барбарис лізій – <i>Berberis lycium</i> Royle	к	+	+	+	+	+									+	
92	Барбарис монетний – <i>Berberis nummularia</i> Bunge	к	+	+	+	+	+									+	
93	Барбарис нерівноніжковий – <i>Berberis heteropoda</i> Schrenk	к	+	+	+	+	+									+	
94	Барбарис нещільнохвітковий – <i>Berberis declinata</i> Schrad	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
95	Барбарис остистий – <i>Berberis aristata</i> DC	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
96	Барбарис оттавський – <i>Berberis ottawensis</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
97	Барбарис пильчастий – <i>Berberis serrata</i> Koehne	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
98	Барбарис провінційний – <i>Berberis emarginata</i> Willd	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
99	Барбарис прозорий – <i>Berberis diaphana</i> Maxim	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
100	Барбарис проміжний – <i>Berberis media</i> Groot ex Boom	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
101	Барбарис Пуаре – <i>Berberis poiretii</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти
102	Барбарис сибірський – <i>Berberis sibirica</i> Pall	к	+	+	+	+	+									+	Дреновані ґрунти

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
119	Береза плосколиста різновид камчатський – <i>Betula platyphylla</i> subsp. <i>kamtschatica</i> (Regel) Vorosch	Д	+	+						+	+					+	
120	Береза плосколиста, різновид маньчжурський – <i>Betula platyphylla</i> subsp. <i>mandshurica</i> (Regel) Kitag.	Д	+	+						+	+					+	
121	Береза повисла, бородавчаста – <i>Betula pendula</i> Roth	Д	+	+						+	+				+		
122	Береза пухнаста – <i>Betula pubescens</i> Ehrh.	Д	+	+						+	+				+		
123	Береза Радде – <i>Betula raddeana</i> Trautv	Д	+	+						+	+				+		
124	Береза темна – <i>Betula obscura</i> Kotula	Д	+	+						+	+				+		
125	Бирючина звичайна – <i>Ligustrum vulgare</i> L.	К	+	+						+	+				+		
126	Бруслина бородавчаста – <i>Euonymus verrucosus</i> Scop.	К	+	+						+	+				+		
127	Бруслина Гамільтонова – <i>Euonymus hamiltonianus</i> Wall.	Д/К	+	+						+	+				+		
128	Бруслина європейська – <i>Euonymus europaeus</i> L.	К	+	+						+	+				+		
129	Бруслина крилата – <i>Euonymus alatus</i> (Thunb.) Siebold	К	+	+						+	+				+		
130	Бруслина Маккова – <i>Euonymus maackii</i> Rupr.	Д/К	+	+						+	+				+		
131	Бруслина маленька – <i>Euonymus nanus</i> M. Bieb	К	+	+						+					+		
132	Бруслина темнопурпуррова – <i>Euonymus atropurpureus</i> Jacq.	Д/К	+	+						+	+				+		
133	Бруслина Фортунова – <i>Euonymus fortunei</i> (Turcz.) Hand.-Mazz.	К	+	+						+					+		
134	Будлея Давидова – <i>Buddleja daviddii</i> Franch	Н/К	+	+						+	+				+		

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
135	Будлея черговолиста – <i>Buddleja alternifolia</i> Maxim	к	+	+		+	+			+	+					+	Дреновані ґрунти
136	Бузина червона – <i>Sambucus racemosa</i> L.	к	+			+	+		+	+						+	
137	Бузина чорна – <i>Sambucus nigra</i> L.	к	+	+	+	+	+			+	+				+		
138	Бузок волосистий – <i>Syringa villosa</i> C. K. Schneid	к	+	+		+	+			+	+					+	
139	Бузок волосистий Вольфів – <i>Syringa villosa</i> subsp. <i>wolfii</i> (C. K. Schneid.) Jin Y. Chen & D. Y. Hong	к	+	+	+	+	+			+	+					+	
140	Бузок Генрі – <i>Syringa henryi</i> C. K. Schneid	к	+	+				+		+	+					+	
141	Бузок гіацинтоцвітковий – <i>Syringa hyacinthiflora</i> Rehder	к	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
142	Бузок гімалайський – <i>Syringa emodi</i> Wall	к	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
143	Бузок звичайний – <i>Syringa vulgaris</i> L	к	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
144	Бузок китайський – <i>Syringa chinensis</i> Willd	к	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
145	Бузок Комаровів – <i>Syringa komarovii</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
146	Бузок перистий – <i>Syringa pinnatifolia</i> Hemsl	к	+	+	+	+	+			+	+				+	+	
147	Бузок перський – <i>Syringa persica</i> L	к	+	+	+	+	+			+	+				+	+	
148	Бузок Престонів – <i>Syringa prestoniae</i> McKelvey	к	+	+	+	+	+			+	+				+	+	
149	Бузок пухнастий – <i>Syringa pubescens</i> Turcz	к	+	+	+	+	+			+	+				+	+	
150	Бузок пухнастий дрібнолистий – <i>Syringa pubescens</i> subsp. <i>microphylla</i> (Diels) M. C. Chang & X. L. Chen	к	+	+	+	+	+			+	+				+	+	

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
164	В'яз голландський – <i>Ulmus hollandica</i> Mill.	д	+	+													+
165	В'яз Давидів – <i>Ulmus davidiana</i> Planch	д	+	+													+
166	В'яз дрібнолистий – <i>Ulmus parvifolia</i> Jacq	д	+	+													+
167	В'яз малий – <i>Ulmus minor</i> Mill	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
168	В'яз низенький – <i>Ulmus pumila</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
169	Вейгела гібридна – <i>Weigela hybrida</i> Jacq	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
170	Вейгела квітуча – <i>W. florida</i> (Bunge) A. DC	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
171	Вейгела корейська – <i>Weigela coraeensis</i> Thunb	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
172	Вейгела рання – <i>Weigela praecox</i> (Lemoine) Bailey	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
173	Вейгела рясноквітуча – <i>Weigela floribunda</i> C. A. Mey	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
174	Вейгела садова – <i>Weigela hortensis</i> (Sieb. et Zucc.) C. Koch	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
175	Вейгела японська – <i>Weigela japonica</i> Thunb	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
176	Верба біла – <i>Salix alba</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
177	Верба гостролиста, шелога – <i>Salix acutifolia</i> Willd	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
178	Верба звичайна – <i>Salix excelsa</i> S. G. Gmel	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
179	Верба козяча – <i>Salix caprea</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
180	Верба ламка – <i>Salix fragilis</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
198	Вишня залозиста – <i>Prunus glandulosa</i> Thunb	к	+	+										+			+
199	Вишня звичайна – <i>Prunus cerasus</i> L.	д	+	+										+	+		+
200	Вишня Максимовича – <i>Prunus maximowiczii</i> Rupr	д/к	+	+										+	+		+
201	Вишня низька – <i>Prunus pumila</i> L.	к	+	+										+	+		+
202	Вишня повстиста – <i>Prunus tomentosa</i> Thunb	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
203	Вишня пташиня, черешня – <i>Prunus avium</i> (L.) L.	д	+	+										+	+		+
204	Вишня чагарникова, вишніарник – <i>Prunus fruticosa</i> Pall	к	+	+	+	+								+	+		+
205	Вишня червоноплідна – <i>Prunus bifrons</i> Fritsch	к	+	+										+	+		+
206	Вільха сіра – <i>Alnus incana</i> (L.) Moench	д	+	+										+	+		+
207	Вільха чорна – <i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn	д	+	+										+	+		+
208	Віснерія китайська – <i>Wisteria sinensis</i> (Sims.) DC	л	+	+										+	+		+
209	Вітекс китайський – <i>Vitex negundo</i> L.	к	+											+	+		+
210	Вітекс священий – <i>Vitex agnuscastus</i> L.	к	+											+	+		+
211	Гіркокаштан звичайний – <i>Aesculus hippocastanum</i> L.	д	+	+										+	+		+
212	Гамамеліс віргінський – <i>Hamamelis virginiana</i> L.	к	+	+										+	+		+
213	Гамамеліс середній – <i>Hamamelis intermedia</i> Rehder	к	+	+										+	+		+
214	Гібіск сирійський – <i>Hibiscus syriacus</i> L.	к	+	+										+	+		+

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
215	Гіркокаштан восьмичинковий – <i>Aesculus flava</i> Sol	Д	+	+										+		+	
216	Гіркокаштан дрібноквітковий – <i>Aesculus parviflora</i> Walter	Д	+	+										+		+	
217	Гіркокаштан м'ясоочервоний – <i>Aesculus carnea</i> Zeyh	Д	+	+										+		+	
218	Гіркокаштан павія – <i>Aesculus pavia</i> L.	Д	+	+				+						+		+	
219	Гледичія великоочервоністка – <i>Gleditsia macracantha</i> Desf	Д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
220	Гледичія люта – <i>Gleditsia ferox</i> Desf	Д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
221	Гледичія трохквіткова – <i>Gleditsia triacanthos</i> L.	Д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
222	Глід алмаатинський – <i>Crataegus almaatensis</i> Pojark	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
223	Глід алтайський – <i>Crataegus wattiana</i> Hemsl & Lace	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
224	Глід Арнольдів – <i>Crataegus arnoldiana</i> Sarg	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
225	Глід великоочервоністкий – <i>Crataegus macrantha</i> Lodd. ex Loudon	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
226	Глід великоочервоністкий – <i>Crataegus macrosperrma</i> Ashe	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
227	Глід віялоподібний – <i>Crataegus flabellata</i> (Bosc ex Spach) K. Koch	Д/к	+	+				+	+				+	+	+	+	
228	Глід двоквітковий – <i>Crataegus dipyrena</i> Pojark	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
229	Глід Джесупів – <i>Crataegus jesupii</i> Sarg	Д	+	+				+	+				+	+	+	+	
230	Глід дрібнолистий – <i>Crataegus microphylla</i> K. Koch	К	+	+				+	+				+	+	+	+	

Продовження додатка

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
264	Горобина грецька – <i>Sorbus graeca</i> (Lodd. ex Spach) Kotschy	Д	+	+			+					+		+			
265	Горобина домашня – <i>Sorbus domestica</i> L.	Д	+	+			+					+		+			
266	Горобина звичайна – <i>S. aucuparia</i> L.	Д	+	+			+				+	+		+			
267	Горобина змішана – <i>Sorbus commixta</i> Hedl.	Д	+	+			+				+		+		+		
268	Горобина красива – <i>Sorbus decora</i> (Sarg.) C. K. Schneid.	Д	+	+			+				+		+		+		
269	Горобина Мужо – <i>Sorbus mougeotii</i> Soy. – Will. & Godr.	Д	+	+			+				+		+		+		
270	Горобина несправжньоторінгська – <i>Sorbus pseudothuringiaca</i> Düll	Д	+	+			+				+		+		+		
271	Горобина проміжна – <i>Sorbus intermedia</i> (Ehrh.) Pers.	Д	+	+			+				+		+		+		
272	Горобина Ропова – <i>Sorbus roopiana</i> Bordz.	Д	+	+			+				+		+		+		
273	Горобина широколиста – <i>Sorbus latifolia</i> (Lam.) Pers.	Д	+	+			+				+		+		+		
274	Горобинник горобинолистий – <i>Sorbaria sorbifolia</i> (L.) A. Br.	К	+	+			+				+		+		+		
275	Горобинник Кирилова – <i>Sorbaria kirilowii</i> (Regel & Tiling) Maxim.	К	+	+			+				+		+		+		
276	Горобинник повстяний – <i>Sorbaria tomentosa</i> (Lindl.) Rehder	К	+	+			+				+		+		+		
277	Гортензія Бретшнейдерова – <i>Hydrangea bretschneideri</i> Dipp.	К	+	+			+				+		+		+		Мульчування
278	Гортензія волотиста – <i>Hydrangea paniculata</i> Sieb.	К	+	+			+				+		+		+		грунту
279	Гортензія деревоподібна – <i>Hydrangea arborea</i> L.	К	+	+			+				+		+		+		торфом

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
280	Гортензія дуболиста – <i>Hydrangea quercifolia</i> W. Bartram	к	+	+				+								+	Мульчування ґрунту торфом
281	Граб звичайний – <i>Capinus betulus</i> L.	д	+	+						+						+	
282	Груша березолиста – <i>Pyrus betulifolia</i> Bunge	д	+	+				+		+						+	
283	Груша верболиста – <i>Pyrus salicifolia</i> Pall	д	+	+				+	+						+		Кам'яністі ґрунти
284	Груша вогнистолистя – <i>Pyrus pyrifolia</i> (Burm. f.) Nakai	д	+	+				+	+						+		
285	Груша дика – <i>Pyrus pyraster</i> (L.) Burgsd	д	+	+				+	+						+		
286	Груша звичайна – <i>Pyrus communis</i> L.	д	+	+					+								
287	Груша кавказька – <i>Pyrus caucasica</i> Fed	д	+	+				+	+						+		
288	Груша лохолиста – <i>Pyrus elaeagrifolia</i> Pall	д	+	+				+	+						+		
289	Груша усурійська – <i>Pyrus ussuriensis</i> Maxim	д	+	+				+	+						+		
290	Дейція витончена – <i>Deutzia gracilis</i> Siebold & Zucc.	к	+	+											+		
291	Дейція гібридна – <i>Deutzia hybrida</i> Contraste	к	+	+											+		
292	Дейція гібридна – <i>Mont Rose</i> – <i>Deutzia hybrida Mont Rose</i>	к	+	+											+		
293	Дейція гібридна – <i>Perle Rose</i> – <i>Deutzia hybrida Perle Rose</i>	к	+	+											+		
294	Дейція гібридна – <i>Strawberry Fields</i> – <i>Deutzia hybrida Strawberry Fields</i>	к	+	+											+		
295	Дейція городня – <i>Deutzia crenata</i> Siebold & Zucc	к	+	+											+		

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
296	Дейція двоколірна – <i>Deutzia discolor</i> Hemsl.	к	+	+											+		+
297	Дейція дрібноквіткова – <i>Deutzia parviflora</i> Bunge	к	+	+											+		+
298	Дейція Лемуанова – <i>Deutzia lemoinei</i> Lemoine	к	+	+											+		+
299	Дейція найтурпуворіша – <i>Deutzia purpurascens</i> (Franch. ex L. Henry) Rehder	к	+	+											+		+
300	Дейція нінгпонська – <i>Deutzia ningpoensis</i> Rehder	к	+	+											+		+
301	Дейція пишна – <i>Deutzia pulchra</i> S. Vidal	к	+	+											+		+
302	Дейція рожева – <i>Deutzia rosea</i> (Lemoine) Rehder	к	+	+											+		+
303	Дейція сизувата – <i>Deutzia hypoglauca</i> Rehder	к	+	+											+		+
304	Дейція тичинкова – <i>Deutzia staminea</i> R. Br. ex Wall	к	+	+											+		+
305	Дейція чудова – <i>Deutzia magnifica</i> (Lemoine) Rehder	к	+	+											+		+
306	Дейція щерпава – <i>Deutzia scabra</i> Thunb	к	+	+											+		+
307	Дейція Шнейдерова – <i>Deutzia schneideriana</i> Rehder	к	+	+											+		+
308	Дейція щиткова – <i>Deutzia corymbosa</i> R. Br. ex G. Don	к	+	+											+		+
309	Деревозубник багаторібний – <i>Celastrus flagellans</i> Rupr.	л	+	+											+		+
310	Деревозубник виткий – <i>Celastrus scandens</i> L.	л	+	+											+		+
311	Деревозубник круглиolistий – <i>Celastrus orbiculatus</i> Thunb	л	+	+											+		+

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
328	Дуб ліванський – <i>Quercus libani</i> G. Olivier	Д	+	+												+	
329	Дуб пильчастий – <i>Quercus serrata</i> Murray	Д	+	+												+	
330	Дуб скельний – <i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl	Д	+	+												+	
331	Дуб червоний – <i>Quercus rubra</i> L.	Д	+	+											+	+	
332	Дуб черепитчатий – <i>Quercus imbricaria</i> Michx	Д	+	+											+		
333	Дуб яскраво-червоний – <i>Quercus coccinea</i> Muench	Д	+	+											+		
334	Евкомія в'язолиста – <i>Eucryphia ulmoides</i> Oliv	Д	+												+		
335	Еводія, або терадіум Данієлів – <i>Tetradium daniellii</i> (Benn.) T. G. Hartley	Д	+	+											+		
336	Екзохорда великоцвіткова – <i>Exochorda macrantha</i> (Lemoine) C. K. Schneid	К	+	+											+		
337	Екзохорда волотиста – <i>Exochorda racemosa</i> (Lindl.) Rehder	К	+	+											+		
338	Екзохорда Джиральдова – <i>Exochorda racemosa</i> subsp. <i>giraldii</i> (Hesse) F. Y. Gao & Maesen	К	+	+											+		
339	Жасмін чагарниковий – <i>Jasminum fruticans</i> L.	К _у Н/К	+	+											+	+	
340	Жимолость альпійська – <i>Lonicera alpigena</i> L.	К	+	+											+		
341	Жимолость баггійська – <i>Lonicera caerulea</i> subsp. <i>pallasii</i> (Ledeb.) Browicz	К	+	+											+	+	
342	Жимолость Броунова – <i>Lonicera brownii</i> aust	Л	+	+											+	+	

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
358	Жимолость Королькова – <i>Lonicera korolkowii</i> Staph	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
359	Жимолость красива – <i>Lonicera bella Zabel</i>	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
360	Жимолость Маака – <i>Lonicera maackii</i> (Rupr.) Maxim	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
361	Жимолость монетолиста – <i>Lonicera nummularifolia</i> Jaub & Spach	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
362	Жимолость мускавійська – <i>Lonicera muscavensis</i> Rehder	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
363	Жимолость мюнденська – <i>Lonicera muendiensis</i> Rehder	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
364	Жимолость найдухняниша – <i>Lonicera fragrantissima</i> Lindl & J. Paxton	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
365	Жимолость Ольжина – <i>Lonicera olgae</i> Regel & Schmalh	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
366	Жимолость парна – <i>Lonicera conjugialis</i> Kellogg	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
367	Жимолость пізня – <i>Lonicera serotina</i> Gaud	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
368	Жимолость покривальна – <i>Lonicera involucrata</i> (Richardson) Banks ex Spreng	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
369	Жимолость поникла – <i>Lonicera demissa</i> Rehder	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
370	Жимолость Рупрехтова – <i>Lonicera ruprechtiana</i> Regel	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
371	Жимолость рясниквітуюча – <i>Lonicera floribunda</i> Boiss & Buhse	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		
372	Жимолость синя – <i>Lonicera caerulea</i> L	к	+	+	+	+	+			+	+		+		+		

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
390	Жострій діамантський – <i>Rhamnus diamantiaca</i> Nakai	к	+	+			+			+	+			+			
391	Жострій дрібнолистий – <i>Rhamnus parvifolia</i> Bunge	к	+	+			+			+	+			+			+
392	Жострій імеретинський – <i>Rhamnus imeretina</i> Booth, Petz & Kirchan	к	+	+			+			+	+			+			+
393	Жострій красивильний – <i>Rhamnus infectaria</i> L.	к	+	+			+			+	+			+			+
394	Жострій оманливий – <i>Rhamnus alpina</i> L.	к	+	+			+			+	+			+			+
395	Жострій проносний – <i>Rhamnus cathartica</i> L.	к	+	+			+			+	+			+			+
396	Жострій уссурійський – <i>Rhamnus ussuriensis</i> J. J. Vassil	к	+	+			+			+	+			+			+
397	Жострій японський – <i>Rhamnus japonica</i> Maxim	к	+	+			+			+	+			+			+
398	Звіробій Гукерів – <i>Hypericum hookerianum</i> Wight et Arn	н/к	+	+			+			+	+			+			+
399	Звіробій фарбузувальний – <i>Hypericum androsaetum</i> L.	н/к	+	+			+			+	+			+			+
400	Звіробій чашечковий – <i>Hypericum calycinum</i> L.	н/к	+	+			+			+	+			+			+
401	Зіноваття руська – <i>Cytisus ruthenicus</i> Fisch. ex Wol	к	+	+			+			+	+			+			+
402	Золотий дощ альпійський – <i>Laburnum alpinum</i> (Mill.) Bercht. & J Presl	к	+				+			+	+			+			+
403	Золотий дощ Балтерев – <i>Laburnum watereri</i> (Wettst.) Dippel	к	+	+			+			+	+			+			+
404	Золотий дощ звичайний (бобівник) – <i>Laburnum anagyroides</i> Medic	к	+	+			+			+	+			+			+
405	Індігофера різновідтікова – <i>Indigofera heterantha</i> Brandis	к	+	+			+			+	+			+			+

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
422	Калина сливолиста – <i>Viburnum prunifolium</i> L.	Д/к	+	+						+	+					+	
423	Калина трилопатева – <i>Viburnum trilobum</i> Marshall	к	+	+						+	+					+	
424	Калина ціполиста, гордовина – <i>Viburnum lantana</i> L.	к	+	+						+	+					+	
425	Каліант західний – <i>Calycanthus occidentalis</i> Hook. et Arn	к	+	+						+	+					+	
426	Каліант квітучий – <i>Calycanthus floridus</i> L.	к	+	+						+	+					+	
427	Калікарпа Бодіньє – <i>Callicarpa bodinieri</i> H. Lév	к	+							+	+					+	
428	Кампіс укорінливий – <i>Campsis radicans</i> (L.) Seem. ex Bureau	л	+	+						+	+					+	
429	Карагана Бонгардова – <i>Caragana bongardiana</i> (Fisch. & C. A. Mey.) Pojark	к	+	+						+	+					+	
430	Карагана Буа – <i>Caragana boisii</i> C. K. Schneid	к	+	+						+	+					+	
431	Карагана деревоподібна – <i>Caragana arborescens</i> Lam	к	+	+						+	+					+	
432	Карагана дрібноплистга – <i>Caragana microphylla</i> Lam	к	+	+						+	+					+	
433	Карагана короткоголчаста – <i>Caragana brevispina</i> Benth	к	+	+						+	+					+	
434	Карагана красива – <i>Caragana laeta</i> Kom	к	+	+						+	+					+	
435	Карагана туркестанська – <i>Caragana turkestanica</i> Kom	к	+	+						+	+					+	
436	Карагана уссурійська – <i>Caragana ussuriensis</i> (Regel) Pojark	к	+	+						+	+					+	
437	Карагана чагарникова – <i>Caragana frutex</i> (L.) K. Koch	к	+	+						+	+					+	

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
453	Кизил близькучий, свідина пагонноносна – <i>Cornus sericea</i> L.	к	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		
454	Кизил Вальтерів, або свідина Вальтерова – <i>Cornus walteri</i> Wangerin	к	+	+	+	+				+	+					+	
455	Кизил Гемслі – <i>Cornus hemsleyi</i> C. K. Schneid. & Wangerin	к	+	+	+	+			+	+						+	
456	Кизил грузинський – <i>Cornus iberica</i> Woronow	к	+	+	+	+			+	+					+		
457	Кизил жіночий – <i>Cornus foemina</i> Mill	к	+	+	+	+			+	+				+	+		+
458	Кизил криваво-червоний (свидина) – <i>Cornus sanguinea</i> L.	л/к	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	
459	Кизильник баатоквітковий – <i>Cotoneaster multiflorus</i> Bunge	к	+	+	+	+			+	+	+		+	+	+		
460	Кизильник бліскучий – <i>Cotoneaster lucidus</i> Schlecht	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		
461	Кизильник бліскучий – <i>Cotoneaster lucidus</i> Schlecht	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		
462	Кизильник верболистий – <i>Cotoneaster salicifolius</i> Franch	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		
463	Кизильник виблицькуочий – <i>Cotoneaster splendens</i> Flinck & B. Hylm	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		
464	Кизильник висхідний – <i>Cotoneaster ascendens</i> Flinck & B. Hylm	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		Кам'янисті ґрунти
465	Кизильник Гарісмітів – <i>Cotoneaster harrysmithii</i> Flinck & B. Hylm	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		Кам'янисті ґрунти
466	Кизильник горизонтальний – <i>C. horizontalis</i> Decne	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+		Кам'янисті ґрунти
467	Кизильник Даммерів – <i>Cotoneaster dammeri</i> C. K. Schneid	к	+	+	+	+			+	+			+	+	+	+	Кам'янисті ґрунти

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
483	Кизильник суцільноокраїній – <i>Cotoneaster integrifolius</i> Medik	к	+	+		+				+	+			+	+		
484	Кизильник темно-багряний – <i>Cotoneaster atropurpureus</i> Flinck & B. Hylmo	к	+	+		+				+	+			+	+		Кам'янисті грунти
485	Кизильник Франше – <i>Cotoneaster franchetii</i> Bois	к	+	+		+				+	+			+	+		
486	Кизильник Цабелів – <i>Cotoneaster zabelii</i> C. K. Schneider	к	+	+		+				+	+			+	+		
487	Кизильник чорноплідний – <i>Cotoneaster melanocarpus</i> Fisch. ex A. Blytt	к	+	+		+				+	+			+	+		
488	Кизильник шведський – <i>Cotoneaster suecicus</i> G. Klotz	к	+	+		+				+	+			+	+		
489	Кладрастис кентукійський, жовтий – <i>Cladrastis kentukea</i> (Dum. Cours.) Rudd	д	+	+		+				+	+			+	+		
490	Клен Гендріхів Траутвегерів – <i>Acer heldreichii</i> subsp. <i>trautvetteri</i> (Medw.) A. E. Murray	д	+	+		+				+	+			+	+		
491	Клен Гендріхів – <i>Acer heldreichii</i> Orph. ex Boiss	д	+	+		+				+	+			+	+		
492	Клен долонеподібний – <i>Acer palmatum</i> Thunb	д	+	+		+				+	+			+	+		
493	Клен дрібнолистий – <i>Acer pictum</i> Thunb. (A. mono Maxim.)	д												+			
494	Клен звичайний, гостролистий – <i>Acer platanoides</i> L.	д	+	+		+				+	+			+	+		
495	Клен каліфорнійський – <i>Acer negundo</i> subsp. <i>californicum</i> (Torr. & A. Gray) Wem	д	+	+		+				+	+			+	+		

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
510	Клен японський – <i>Acer japonicum</i> Thunb	Д	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	
511	Клен ясенелистий – <i>Acer negundo</i> L.	Д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
512	Клокичка периста – <i>Staphylea pinnata</i> L.	к/д	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Інвазійна рослина
513	Клокичка трилистя – <i>Staphylea trifolia</i> L.	к/д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
514	Кольквіція чарівна – <i>Kolkwitzia amabilis</i> Graebn	к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
515	Крилологорішник кладонський – <i>Caryopteris clandestina</i> aust.	к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
516	Крушинна ламка – <i>Frangula alnus</i> Mill	к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
517	Крушинна скельна – <i>Frangula rupestris</i> Schur	к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
518	Ксантоцерас горобинолистий – <i>Xanthoceras sorbifolium</i> Bunge	д/к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
519	Курильський чай чагарниковий – <i>Dasispora tenuifolia</i> (Willd. ex Schleid.) Y. C. Zhu.	к	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
520	Лапина вузькоріла – <i>Pterocarya stenoptera</i> C. DC	д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
521	Лапина ясенелиста – <i>Pterocarya pterocarpa</i> Kunth ex I. Піжнск	д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
522	Лимонник китайський – <i>Schisandra chinensis</i> (Turcz.) Baill.	л	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	Несгійка до сильно карбонатних ґрунтів
523	Липа американська – <i>Tilia americana</i> L.	д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
524	Липа амурська – <i>Tilia amurensis</i> Rupr	д	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
525	Липа бегонієлистя – <i>Tilia begoniifolia</i> Steven	Д	+	+		+	+				+	+			+		
526	Липа європейська – <i>Tilia europaea</i> L	Д	+	+		+	+				+	+			+		
527	Липа забарвлена – <i>Tilia euchlora</i> K Koch	Д	+	+		+	+				+	+			+		
528	Липа маньчжурська – <i>Tilia mandshurica</i> Rupr. & Maxim	Д	+	+		+	+				+	+			+		
529	Липа повстистя – <i>Tilia tomentosa</i> Moench	Д	+	+		+	+				+	+			+		
530	Липа пухнастостовпчикова – <i>Tilia dasystyla</i> Steven	Д	+	+		+	+				+	+			+		
531	Липа серцелиста – <i>Tilia cordata</i> Mill	Д	+	+		+	+	+			+	+			+		
532	Липа широколистя – <i>Tilia platyphyllos</i> Scop	Д	+	+		+	+				+	+			+		
533	Липа японська – <i>Tilia japonica</i> (Miq.) Simonk	Д	+	+		+	+				+	+			+		
534	Ліріодендрон тюльпановий – <i>Liriodendron tulipifera</i> L	Д	+	+		+	+				+	+			+		
535	Ліщина велика – <i>Corylus maxima</i> Mill	К	+								+	+			+		
536	Ліщина дереволобна, або ведмежий горіх – <i>Corylus colurna</i> L	Д	+								+	+			+		
537	Ліщина звичайна – <i>Corylus avellana</i> L	К	+	+		+	+				+	+			+		
538	Ліщина різнополистя – <i>Corylus heterophylla</i> Fisch. ex Bess	К	+								+	+			+		
539	Ломиніс альпійський – <i>Clematis alpina</i> (L.) Mill	Л	+	+							+	+			+		
540	Ломиніс борштівниковолистий – <i>Clematis heracleifolia</i> DC.	К	+	+							+	+			+		

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
541	Ломиніс виноградолистий – <i>Clematis vitalba</i> L.	л	+	+			+			+	+		+				
542	Ломиніс гірський – <i>Clematis montana</i> Buch.-Ham. ex DC	л	+	+		+				+							+
543	Ломиніс Дуранів – <i>Clematis durandii</i> T. Durand. ex Kuntze	л	+	+		+				+							+
544	Ломиніс Жакманів – <i>Clematis jackmanii</i> T. Moore	л	+	+		+				+							+
545	Ломиніс лигустиковолистий – <i>Clematis ligusticifolia</i> Nutt	л	+	+		+				+							+
546	Ломиніс маньчжурський – <i>Clematis terniflora</i> DC. var. <i>mandshurica</i> (Rupr.) Ohwi	к _с н/к	+	+		+				+							+
547	Ломиніс пекучий – <i>Clematis flammula</i> L.	л	+	+		+				+							+
548	Ломиніс прямий – <i>Clematis recta</i> L.	к _с н/к	+	+		+				+							+
549	Ломиніс судцільнолистий – <i>Clematis integrifolia</i> L.	н/к	+	+		+				+							+
550	Ломиніс східний – <i>Clematis orientalis</i> L.	л	+	+		+				+							+
551	Ломиніс флюїтовий – <i>Clematis viticella</i> L.	л	+	+		+				+							+
552	Ломиніс шерстистий – <i>Clematis lanuginosa</i> Lindl	л	+	+		+				+							+
553	Магнолія брукінська – <i>Magnolia × brooklynensis</i> Kalmb	д	+	+		+				+							+
554	Магнолія Зібольдова – <i>Magnolia sieboldii</i> K. Koch	д/ к	+	+		+				+							+
555	Магнолія зірчаста – <i>Magnolia stellata</i> (Sieb. et Zucc.) Maxim	д/ к	+	+		+				+							+

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
556	Магнолія кобус – <i>Magnolia kobus</i> DC	Д	+	+		+						+					+
557	Магнолія Лебнерова – <i>Magnolia kobus</i> var. <i>loebneri</i> (Kache) Spongberg	Д/	+	+		+					+						+
558	Магнолія лілієвітковоа – <i>Magnolia liliiflora</i> Desr	Д/	+	+		+				+							+
559	Магнолія оголена – <i>Magnolia denudata</i> Desr	Д	+	+		+				+							+
560	Магнолія Суланжевоа – <i>Magnolia soulangiana</i> Soul.-Bod	Д/	+	+		+				+							+
561	Магнолія трипелосткова – <i>Magnolia tripetala</i> (L.) L.	Д	+	+		+				+							+
562	Маронія падуболиста – <i>Berberis aquifolium</i> Pursh	К	+	+	+	+	+	+				+	+	+			Потребує підкислення
563	Маклюра яблуконосна – <i>Maclura pomifera</i> (Raf.) C. K. Schneid	Д	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+
564	Малина запашна – <i>Rubus odoratus</i> L	К	+	+	+	+	+	+			+	+	+				
565	Маслинка багатоквіткова – <i>Elaeagnus multiflora</i> Thunb	Д/	+	+		+					+	+	+				+
566	Маслинка вузьколиста – <i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	Д/	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+
567	Маслинка срібляста – <i>Elaeagnus commutata</i> Bernh	К	+	+	+	+	+	+			+	+	+				+
568	Меніспермум даурський – <i>Menispermum dahuricum</i> DC	Л	+	+		+	+	+				+					+
569	Меніспермум канадський – <i>Menispermum canadense</i> L	Л	+	+		+	+	+				+					+
570	Мигдалоперсик звичайний – <i>Prunus persicoides</i> (Ser.) Vilm. & Bois	Д	+	+		+						+	+				+
571	Мигдаль звичайний – <i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D. A. Webb	Д/	+	+		+						+	+				+
572	Мигдаль низький – <i>Prunus tenella</i> Batsch	К	+	+	+	+	+	+				+	+				+

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
589	Пteleя трипістя – <i>Ptelea trifolia</i> L.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
590	Пухироплідник амурський – <i>Physocarpus amurensis</i> (Maxim.) Maxim	к	+	+	+	+	+					+		+			Кам'янисті грунти
591	Пухироплідник головчастий – <i>Physocarpus capitatus</i> (Pursh) Kuntze	к	+	+	+	+					+						
592	Пухироплідник зірчастий – <i>Physocarpus stellatus</i> (Rydb. ex Small) Rehder	к	+	+	+	+				+				+			
593	Пухироплідник калинолистий – <i>Physocarpus opulifolia</i> (L.) Maxim	к	+	+	+	+				+			+	+			
594	Пухироплідник мальвовий – <i>Physocarpus malvaceus</i> (Greene) Kuntze	к	+	+	+	+				+			+	+			
595	Пухироплідник одноматочковий – <i>Physocarpus monogynus</i> (Torr.) J. M. Coulter	к	+	+	+	+				+			+	+			
596	Пухироплідник проміжний – <i>Physocarpus intermedius</i> (Rydb.) Daniels	к	+	+	+	+				+			+	+			
597	Пухироплідник смородинолистий – <i>Physocarpus ribesifolius</i> Kom	к	+	+	+	+				+			+	+			
598	Робінія клейка – <i>Robinia viscosa</i> Vent	д	+	+	+	+				+			+	+			
599	Робінія псевдоакація – <i>Robinia pseudoacacia</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			
600	Робінія щетиниста – <i>Robinia hispida</i> L.	д	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			
601	Розовик повзучий, керієподібний – <i>Rhodotypos scandens</i> Sieb. et Zucc	к	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			
602	Садовий жасмин великоцвітковий – <i>Philadelphus grandiflorus</i> Willd	к	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
603	Садовий жасмин вінцевий – <i>Philadelphus coronarius</i> L. (<i>Ph. zeyheri</i> Schrad. ex DC.)	к	+					+		+							Слабко кам'янисті грунти
604	Садовий жасмин Генрі – <i>Philadelphus</i> <i>henryi</i> Koehne	к	+					+		+							
605	Садовий жасмин Гордонів – <i>Philadelphus gordoniensis</i> Lindl	к	+					+		+							
606	Садовий жасмин Делавей – <i>Philadelphus delavayi</i> L. Henry	к	+					+		+							
607	Садовий жасмин двочий – <i>Philadelphus virginicus</i> Rehder	к	+					+		+							+
608	Садовий жасмин дрібнолистий – <i>Philadelphus microphyllus</i> A. Gray	к	+					+		+							+
609	Садовий жасмин капіфорнійський – <i>Philadelphus californicus</i> Benth	к	+					+		+							
610	Садовий жасмин Лемуанів – <i>Philadelphus lemoinei</i> auct	к	+					+		+							Слабко кам'янисті грунти
611	Садовий жасмин Льоїсів – <i>Philadelphus lewisi</i> Pursh	к	+					+		+							
612	Садовий жасмин непахучий – <i>Philadelphus inodorus</i> L.	к	+					+		+							
613	Садовий жасмин пухнастий – <i>Philadelphus pubescens</i> Loisel (<i>Ph. latifolius</i> Schrad.)	к	+					+		+							+
614	Садовий жасмин рясновітуючий – <i>Philadelphus floribundus</i> Schrad. ex DC.	к	+					+		+							
615	Садовий жасмин Садзумі – <i>Philadelphus satsumi</i> Siebold ex Lindl. & J. Paxton	к	+					+		+							Слабко кам'янисті грунти
616	Садовий жасмин сивуватий – <i>Philadelphus incanus</i> Kochne	к	+					+		+							+

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
617	Садовий жасмин сідуватий – <i>Philadelphus subcanus</i> Koehne	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
618	Садовий жасмин сідуватий Магдалена – <i>Philadelphus subcanus</i> var <i>magdalena</i> (Koehne) S. Y. Hu	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
619	Садовий жасмин тонколистий – <i>Philadelphus tenuifolius</i> Rupr	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
620	Садовий жасмин Фальконерів – <i>Philadelphus falconeri</i> G. Nicholson	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	+
621	Садовий жасмин Шренків – <i>Philadelphus schrenkii</i> Rupr.	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	Слабко кам'янисті грунти
622	Самшит вічнозелений – <i>Buxus sempervirens</i> L.	д/к	+	+			+				+	+	+	+	+	+	
623	Скумпія американська – <i>Cotinus americana</i> Nutt.	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	
624	Скумпія звичайна – <i>Cotinus coggygria</i> Scop	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	
625	Слива вишнеплідна, алича – <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh	к/д	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	
626	Слива домашня – <i>Prunus domestica</i> L	д	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	
627	Слива Піссардова – <i>Prunus cerasifera</i> subsp. <i>pissartii</i> (CarriGRe) Dost 1	д	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	
628	Слива трилопатева – <i>Prunus triloba</i> Lindl	к	+	+			+				+				+	+	
629	Смородина альпійська – <i>Ribes alpinum</i> L	к	+	+			+				+			+	+	+	
630	Смородина американська – <i>Ribes americanum</i> Mill	к	+	+			+				+			+	+	+	
631	Смородина двохколючкова – <i>Ribes diacantha</i> Pall	к	+	+			+				+			+	+	+	
632	Смородина золотиста – <i>R. aureum</i> Pursh (R. <i>odoratum</i> H. L. Wend)	к	+	+			+	+			+	+	+	+	+	+	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
633	Смородина пучкова – <i>Ribes fasciculatum</i> Stebold & Zucc.	к	+	+		+				+	+		+		+	+	
634	Смородина різноволоса – <i>Ribes heterotrichum</i> C. A. Mey.	к	+	+	+					+	+		+		+		
635	Смородина скельна – <i>Ribes saxatile</i> Pall	к	+	+	+					+	+		+		+		
636	Смородина тонка – <i>Ribes tenue</i> Jancz	к	+	+	+					+	+		+		+		
637	Сніжногідник білій – <i>Symporicarpos albus</i> (L.) Blake	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
638	Сніжногідник гороблюний – <i>Symporicarpos oreophilus</i> A. Gray	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
639	Сніжногідник закруглений – <i>Symporicarpos orbiculatus</i> Moench	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
640	Сніжногідник західний – <i>Symporicarpos occidentalis</i> Hook	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
641	Сніжногідник м'який – <i>Symporicarpos mollis</i> Nutt	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
642	Сніжногідник Хенaultів – <i>Symporicarpos chenaultii</i> Rehder	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
643	Стефанандра надрізана – <i>Stephanandra incisa</i> (Thunb.) Zabel	к	+	+		+	+	+		+	+		+		++		
644	Стефанандра Ганакі – <i>Stephanandra tanakae</i> Franch. & Sav	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		+
645	Стифнолобум (софора) японський – <i>Styphnolobium japonicum</i> (L.) Shott	д	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
646	Сумах ароматний – <i>Rhus aromatica</i> Aiton	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
647	Сумах оленеворогий – <i>Rhus typhina</i> L	д	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
648	Сумах трилопатевий – <i>Rhus trilobata</i> Nutt	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		
649	Таволга алтайська – <i>Spiraea altaica</i> Pall	к	+	+		+	+	+		+	+		+		+		+

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
667	Таволга кантонська – <i>Spiraea cantoniensis</i> Loureiro	к	+	+									+			+	
668	Таволга карпикова – <i>Spiraea pumilionum</i> Zabel	к	+	+									+			+	
669	Таволга китайська – <i>Spiraea nervosa</i> Franch & Savatieri	к	+	+									+			+	
670	Таволга вербolistа – <i>Spiraea salicifolia</i> L.	к	+	+									+		+		
671	Таволга Лемуанова – <i>Spiraea lemoinei</i> Zabel	к	+	+									+			+	
672	Таволга Мензисова – <i>Spiraea douglasii</i> subsp. <i>menziesii</i> (Hook.) Calder & R. L. Taylor	к	+	+									+			+	
673	Таволга монгольська – <i>Spiraea mongolica</i> Maxim	к	+	+									+		+		
674	Таволга ніжна – <i>Spiraea blanda</i> Zabel	к	+	+									+			+	
675	Таволга ніппонська – <i>Spiraea nipponica</i> Maxim	к	+	+									+			+	
676	Таволга оголеноквіткова – <i>Spiraea nudiflora</i> Zabel	к	+	+									+			+	
677	Таволга опушеноплодна – <i>Spiraea trichocarpa</i> Nakai	к	+	+									+			+	
678	Таволга Саржентова – <i>Spiraea sargentiana</i> Rehder	к	+	+									+			+	
679	Таволга середня – <i>Spiraea media</i> Schmidt	к	+	+									+		+	+	
680	Таволга сіра – <i>Spiraea cinerea</i> Zabel	к	+	+									+		+		
681	Таволга сірувата – <i>Spiraea canescens</i> D. Don	к	+	+									+		+	+	
682	Таволга стилолиста – <i>Spiraea prunifolia</i> Siebold & Zuccagni	к	+	+									+		+	+	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
683	Таволга трилопатева – <i>Spiraea trilobata</i> L.	к	+	+	+	+	+						+		+	+	
684	Таволга Гунбергова – <i>Spiraea thunbergii</i> Sieb. ex Blume	к	+	+		+				+	+				+		
685	Таволга упаратська – <i>Spiraea uratensis</i> Franch	к	+	+	+	+				+	+				+		
686	Таволга ферганська – <i>Spiraea ferganensis</i> Pojark	к	+	+		+				+	+				+		
687	Таволга фонтенійська – <i>Spiraea fontenayi</i> Lebas	к	+	+		+	+			+	+				+		
688	Таволга японська – <i>Spiraea japonica</i> L.	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		
689	Тамарикс видовжений – <i>Tamarix elongata</i> Ledeb	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
690	Тамарикс гіллястий – <i>Tamarix ramosissima</i> Ledeb	к	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
691	Тамарикс чотиритичинковий – <i>Tamarix tetrandra</i> Pall. ex M. Bieb	к	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
692	Тополя берлінська – <i>Populus berolinensis</i> K. Koch	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
693	Тополя біла – <i>Populus alba</i> L.	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
694	Тополя великолиста – <i>Populus candicans</i> Aiton	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
695	Тополя Ветигейнова – <i>Populus wettsteinii</i> Hämst-Ahti	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
696	Тополя дельтоподібна – <i>Populus deltoides</i> W. Bartram ex Marshall	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
697	Тополя духмяна – <i>Populus suaveolens</i> Fisch. ex Loudonii	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		Не пушиться
698	Тополя каліфорнійська – <i>Populus trichocarpa</i> Torr. & A. Gray ex Hook	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		
699	Тополя канадська – <i>Populus canadensis</i> Moench	д	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		

Продовження додатка

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
716	Хеномелес катаянський – <i>Chaenomeles cathayensis</i> (Hemsl.) C. K. Schneid	к	+	+						+	+			+			
717	Хеномелес пишний – <i>Chaenomeles superba</i> (Frahm) Rehder	к															
718	Хеномелес прекрасний – <i>Chaenomeles speciosa</i> (Sweet) Nakai	к	+	+						+	+			+			
719	Хеномелес японський – <i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl. Ex Spach	к	+	+						+	+			+			
720	Хурма віргінська – <i>Diospyros virginiana</i> L.	д	+	+						+	+			+			
721	Церцис канадський – <i>Cercis canadensis</i> L.	д	+	+						+	+			+			
722	Черемха віргінська – <i>Prunus virginiana</i> (L.) Mill	д	+	+						+	+			+			
723	Черемха звичайна – <i>Prunus padus</i> L.	д	+							+	+			+			
724	Черемха Маакова – <i>Prunus maackii</i> Rupr	д	+	+						+	+			+			
725	Черемха пенсильванська – <i>Prunus pensylvanica</i> L. f.	д	+	+						+	+			+			
726	Черемха пізня – <i>Prunus serotina</i> Ehrh	д	+	+						+	+			+			
727	Чинігль сріблястий – <i>Halimodendron halodendron</i> (Pall.) Voss	к	+	+						+	+			+			
728	Шефердія срібляста – <i>Shepherdia argentea</i> (Pursh.) Nutt	д	+	+						+	+			+			Кам'янисті грунти
729	Шипшина Альбертова – <i>Rosa albertii</i> Regel	к	+	+						+	+			+			+
730	Шипшина багатоквіткова – <i>Rosa multiflora</i> Thunb. ex Murr	к	+	+						+	+			+			
731	Шипшина берегова – <i>Rosa beggeriana</i> Schrenk ex Fisch. & C. A. Mey.	к	+	+						+	+			+			+

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
732	Шипшина біла – <i>Rosa alba</i> L.	к	+	+	+	+	+	+					+			+	
733	Шипшина борошниста – <i>Rosa pulverulenta</i> M. Bieb.	к	+	+		+	+					+				+	
734	Шипшина Вудсова – <i>Rosa woodsii</i> Lindl.	к	+	+		+	+			+	+					+	
735	Шипшина дрібноквіткова – <i>Rosa micrantha</i> Borker ex Sm.	к	+	+		+	+			+	+				+		
736	Шипшина звисаюча – <i>Rosa pendulina</i> L.	к	+	+		+	+			+	+				+		
737	Шипшина зворотня – <i>Rosa reversa</i> Waldst. & Kit	к	+	+		+	+			+	+				+		
738	Шипшина зморшкувата – <i>Rosa rugosa</i> Thunb	к	+	+		+	+			+	+				+		
739	Шипшина золотава – <i>Rosa xanthina</i> Lindl.	к	+	+		+	+			+	+				+		
740	Шипшина іберійська – <i>Rosa iberica</i> Steven ex M. Bieb.	к	+	+		+	+			+	+				+		
741	Шипшина іржаво-чорвона – <i>Rosa rubiginosa</i> L.	к	+	+		+	+			+	+				+		
742	Шипшина Маршаллова – <i>Rosa marschalliana</i> Sosn. C. Presl	к	+	+		+	+			+	+				+		
743	Шипшина найколючіша – <i>Rosa spinosissima</i> L.	к	+	+		+	+			+	+				+		
744	Шипшина нутканська – <i>Rosa nutkana</i> C. Presl	к	+	+		+	+			+	+				+		
745	Шипшина повстиста – <i>Rosa tomentosa</i> Sm.	к	+	+		+	+			+	+				+		
746	Шипшина рідка – <i>Rosa laxa</i> Retz	к	+	+		+	+			+	+				+		
747	Шипшина сиза – <i>Rosa glauca</i> Pourr.	к	+	+		+	+			+	+				+		
748	Шипшина собака – <i>Rosa canina</i> L.	к	+	+		+	+			+	+				+		

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
749	Шипшина столиста – <i>Rosa centifolia</i> L.	к	+	+	+	+	+	+					+			+	
750	Шипшина травнева або корична – <i>Rosa majalis</i> Herrm.	к	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
751	Шипшина щитконосна – <i>Rosa corymbifera</i> Borkh.	к	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
752	Шипшина Юнділлова – <i>Rosa marginata</i> Wallr.	к	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
753	Шовковиця біла – <i>Morus alba</i> L.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
754	Яблуна маньчжурська – <i>Malus mandshurica</i> (Maxim.) Kom. ex Juz.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
755	Яблуна домашня – <i>Malus domestica</i> Borkh.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
756	Яблуна Зібольдова – <i>Malus sieboldii</i> (Regel) Rehder	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
757	Яблуна лісова – <i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
758	Яблуна Недзвецького – <i>Malus niedzwetzkyana</i> Dieck ex Koehne	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
759	Яблуна низька, карликова – <i>Malus pumila</i> Mill	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
760	Яблуна Палласова – <i>Malus pallasiiana</i> Juz.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
761	Яблуна Прарттова – <i>Malus prattii</i> (Hemsl.) C. K. Schneid.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
762	Яблуна рисноквітуча – <i>Malus floribunda</i> Siebold ex Van Houtte	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
763	Яблуна сіккімська – <i>Malus sikkimensis</i> (Wenz.) Koehne ex C. K. Schneid.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
764	Яблуна сливолиста – <i>Malus prunifolia</i> (Willd.) Borkh.	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	
765	Яблуна хубейська – <i>Malus hupehensis</i> (Pamp.) Rehder	д	+	+	+	+	+	+					+	+		+	

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
766	Яблуна Цумі – <i>Malus zumi</i> (Matsum.) Rehder	Д	+	+			+				+	+				+	
767	Яблуна ягідна – <i>Malus baccata</i> (L.) Borkh	Д	+	+			+				+					+	
768	Ясен американський – <i>Fraxinus americana</i> L.	Д	+	+		+	+				+	+	+				
769	Ясен білий – <i>Fraxinus ornus</i> L.	Д	+	+			+				+	+	+				
770	Ясен Бунге – <i>Fraxinus bungeana</i> A. DC	Д	+	+			+				+	+	+				
771	Ясен вузьколистий – <i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl	Д	+	+		+	+				+	+	+				
772	Ясен вузьколистий підвід гостролістий – <i>Fraxinus angustifolia</i> subsp. <i>oxycarpa</i> (Willd) Franco & Rocha Afonso	Д	+	+		+	+				+	+	+				
773	Ясен звичайний – <i>Fraxinus excelsior</i> L.	Д	+	+							+	+	+				
774	Ясен китайський – <i>Fraxinus chinensis</i> Roxb	Д	+	+							+	+	+				
775	Ясен китайський підвід носолистий – <i>Fraxinus chinensis</i> subsp <i>rhynchophylla</i> (Hance) A. E. Murray	Д	+	+		+	+				+	+	+				
776	Ясен маньчжурський – <i>Fraxinus mandshurica</i> Rupr	Д	+	+				+									
777	Ясен оксамитовий – <i>Fraxinus velutina</i> Тогт	Д	+	+			+	+			+	+	+				
778	Ясен пенсильванський – <i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marshall	Д	+	+		+	+	+			+	+	+				
779	Ясен согдійський – <i>Fraxinus sogdiana</i> Bunge	Д	+	+				+			+	+	+				

Продовження додатка

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
780	Ясен широколистий – <i>Fraxinus latifolia</i> Benth.	д	+	+			+	+			+	+	+	+	+		

Примітка. Біоморфа: д - дерево, к - кущ, л - ліана, н/к - напівкущ

Директор департаменту
парків та рекреації
Дніпровської міської ради

М. І. Музика